

Research Article

Investigating the Impact of Intellectual Capitals on Innovation, Mediated by Knowledge Management in Iranian Public Libraries¹

Ali Reza Mahmoudi

PhD Student in Information Science and Knowledge, Hamadan Branch, Islamic Azad University, Hamadan, Iran. mahmoodi88@gmail.com

Atefeh Zarei

Assistant Professor, Information Science and Knowledge, Hamadan Branch, Islamic Azad University, Hamadan, Iran (**Corresponding Author**). atefehzareei@gmail.com

Seyed Ali Akbar Famil Rouhani

Assistant Professor, Information Science and Knowledge, Hamadan Branch, Islamic Azad University, Hamadan, Iran. sfamilrouhany@yahoo.com

Abstract

Purpose: The aim of this study is to identify the role of knowledge management in the impact of intellectual capital components on innovation in public libraries.

Methodology: The research method is survey-analytical and the statistical population is 382 librarians of public libraries in Iran. SPSS 23 software was used to analyze descriptive data and LISREL software was used to analyze inferential data.

Findings: The results show that there is a significant relationship between intellectual capital and innovation that the coefficient of intellectual capital on innovation is equal to (1.691). There is also a significant relationship between knowledge management and intellectual capital that the path coefficient between the variables of knowledge management and intellectual capital is equal to (0.433). The results of the structural equation model show that the model proposed by researchers has a good fit and there is a positive and significant relationship between intellectual capital and innovation with the mediating role of knowledge management in Iranian public libraries.

Conclusion: Public libraries can ensure the survival and effectiveness of their performance by paying more attention to their intellectual and knowledge capital; i.e., identifying, improving and strengthening intellectual capital and its dimensions as one of the important capabilities of public libraries in creating and storing. Sharing, applying, and evaluating organizational knowledge can lead to the development of innovative activities.

Keywords: Intellectual Capital, Iranian Public Libraries, Knowledge Management, Innovation, Librarians, Organizational Knowledge.

بررسی تأثیر سرمایه‌های فکری بر نوآوری، با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران^۱

علیرضا محمودی

دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.
mahmoodi88@gmail.com

عاطفه زارعی

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران (نویسنده مسئول).
atefehzareei@gmail.com

سید علی‌اکبر فامیل روحانی

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.
sfamilrouhany@yahoo.com

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی نقش واسط مدیریت دانش در تأثیر اجزای سرمایه‌های فکری بر نوآوری در کتابخانه‌های عمومی کشور است.

روش‌شناسی: روش پژوهش پیمایشی-تحلیلی بوده و جامعه آماری ۳۸۲ نفر از کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران هستند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های توصیفی از نرم‌افزار SPSS.23 و برای تحلیل داده‌های استنباطی نرم‌افزار لیزرل مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد بین سرمایه فکری و نوآوری رابطه معناداری وجود دارد که ضریب مسیر سرمایه فکری بر نوآوری برابر (۱/۶۹۱) است. همچنین بین مدیریت دانش و سرمایه فکری نیز رابطه معناداری وجود دارد که ضریب مسیر بین متغیرهای مدیریت دانش و سرمایه فکری برابر (۴۳۳/۰) می‌باشد. نتایج حاصل از مدل معادلات ساختاری نشان می‌دهد که مدل پیشنهادی پژوهشگران از برازش مناسبی برخوردار بوده و بین سرمایه‌های فکری و نوآوری با نقش میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: کتابخانه‌های عمومی با توجه بیشتر به سرمایه‌های فکری و دانشی خود می‌توانند بقاء و اثربخشی عملکرد خود را تضمین نمایند، به بیان دیگر، شناسایی، بهبود و تقویت سرمایه فکری و ابعاد آن به عنوان یکی از قابلیت‌های مهم کتابخانه‌های عمومی در خلق، ذخیره، تسهیم، کاربرد، ارزیابی دانش سازمانی، می‌تواند باعث توسعه فعالیت‌های نوآورانه شود.

کلیدواژه‌ها: سرمایه فکری، کتابخانه‌های عمومی ایران، مدیریت دانش، نوآوری، کتابداران، دانش سازمانی.

۱. مقدمه

قرن بیست و یکم قرن دانشی است. در این قرن عناوین دانشی چون دارایی‌های نامشهود، سرمایه‌های فکری و دارایی‌های دانش‌محور از اهمیت چشمگیری برخوردار هستند. عصری که ساختار فکری آن آکنده از عمق بخشیدن به اطلاعات و توجه به مشارکت نیروی انسانی خلاق و دانش‌گر، به جای نیروی انسانی عملکردی است (کیانتو و همکاران^۱، ۲۰۱۷). سرمایه فکری از دهه ۱۹۹۰ توجه سازمان‌های خصوصی را به خود جلب کرد و با گذشت زمان، سازمان‌های دولتی و عمومی به آن توجه کردند (سکاندو، لومباردی و دامی^۲، ۲۰۱۸). این در صورتی است که صاحب‌نظری به نام مچلاپ^۳ برای نخستین بار در سال ۱۹۶۲ از واژه سرمایه فکری استفاده کرد (کوزو و همکاران^۴، ۲۰۱۷). صاحب‌نظران معتقدند، پارادایم سرمایه فکری، زاده فلسفه علم است و مدیریت دانش زیربنایی آن را تشکیل می‌دهد، این سرمایه نامشهود، محرک موفقیت‌ها و قابلیت‌های سازمانی محسوب می‌شود (روسی، نیکولو و پولکلینی^۵، ۲۰۱۸). سرمایه فکری اساسی‌ترین دارایی یک سازمان بوده و در اقتصاد دانش‌محور، از سرمایه فکری به منظور ایجاد ارزش برای سازمان استفاده می‌شود و موفقیت سازمانی به توانایی مدیریت این دارایی‌ها بستگی دارد.

بونتیس^۶ (۱۹۹۸) سرمایه فکری را به عنوان مجموعه‌ای از دارایی‌های نامشهود (منابع، توانایی‌ها، رقابت) تعریف می‌کند که از عملکرد سازمانی و ایجاد ارزش به دست می‌آیند. این پژوهشگر، سرمایه فکری را به سه دسته سرمایه انسانی، ساختاری و ارتباطی تقسیم کرده است. منظور از سرمایه انسانی، سطح دانش فردی است که کارکنان یک سازمان دارای آن هستند و این دانش معمولاً به صورت ضمنی است. منظور از سرمایه ساختاری، تمامی دارایی‌های غیر انسانی یا قابلیت‌های سازمانی است که برای برآورده کردن نیازهای بازار مورد استفاده قرار می‌گیرد و منظور از سرمایه ارتباطی، تمام دانش قرار گرفته در روابط یک سازمان با محیط خود شامل مشتریان،

<http://stlm.gom.ac.ir>

1. Kianto & et al
2. Secundo, Lombardi & Dumay
3. Machlup
4. Cuozzo, Dumay, Plmaccio & Lombardi
5. Rossi, Nicol & Polcini
6. Bontis

عرضه‌کنندگان، مجامع علمی و غیره است (نوروزی، قاسمیان و زارعی، ۱۳۹۸). از سوی دیگر، چالش‌های محیطی و نیازهای جدید، سازمان‌ها را مجبور به استفاده از مدیریت دانش و سرمایه فکری کرده است. به نظر می‌رسد که دانش برای سازمان‌ها نقش بسیار حیاتی پیدا کرده است، چرا که پژوهش‌های جدید نشان می‌دهد، فرآیندهای مدیریت دانش تاثیر معناداری بر سرمایه فکری دارد (حسنوی و همکاران، ۱۳۹۵). همچنین هنگامی که اقدامات مدیریت دانش برای توسعه و حفظ سرمایه فکری به کار می‌روند، به منبعی برای مزیت رقابتی پایدار سازمان تبدیل می‌شوند. از سوی دیگر، هنگامی که از سرمایه فکری به خوبی بهره‌برداری شود، توانایی سازمان در انجام فرآیندهای مدیریت دانش توسعه می‌یابد (کورتینی و بنون^۱، ۲۰۱۰).

امروزه دانش به عنوان عاملی مهمی در بهبود و توسعه خدمات، ایجاد نوآوری مستمر و کسب مزیت رقابتی به شمار می‌رود. مدیریت این سرمایه غیر ملموس در دهه اخیر توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است و کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی نیز به عنوان سازمان‌های دانش‌محور به نقش و اهمیت مدیریت دانش در خلق، نوآوری و بهبود خدمات اطلاعاتی واقف شده‌اند (شفیعی، مرادی و جعفری، ۱۳۹۸). سازمان‌های امروزی برای آنکه بتوانند در پارادایم جدید رقابت میان سازمان‌ها که فضایی کاملاً رقابتی و دانش‌محور می‌باشد، به حیات خود ادامه دهند، باید به نوآوری به عنوان یک استراتژی ضروری در عصر کنونی نگاه کنند تا بتوانند به تغییرات، مناسب‌ترین پاسخ را بدهند، زیرا نوآور بودن در سازمان در برخورد با محیط متلاطم خارجی، که با پیچیدگی و تغییر همراه است، کمک می‌کند (اسکریگ-تنا و همکاران^۲، ۲۰۱۸). از این‌رو سازمان‌ها برای دستیابی به عملکرد بهتر در محیط متلاطم کنونی، باید از منابع خود حداکثر استفاده را ببرند (کشاورزی و همکاران، ۱۳۹۴). دانش به عنوان منبع عمده نوآوری و بهره‌وری سازمانی، از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار بوده و موفقیت حال و آینده در رقابت بین سازمان‌ها تا حد زیادی مبتنی بر مدیریت دانش است (بورقانی فراهانی، آبدارزاده و فتوت، ۱۳۹۵).

مدیریت دانش، فرآیندی شناخته شده است که در آن، سازمان به تولید، کسب، تسهیم، انتقال و به‌کارگیری دانش برای افزایش بهره‌وری سازمانی می‌پردازند (حسن‌پور و یزدانی، ۱۳۹۱). به عبارت دیگر، مدیریت دانش را آگاهی از دانش موجود در سازمان، خلق، تسهیم و انتقال دانش، استفاده از

1. Cortini & Benevene

2. Escrig-tena & et al.

دانش موجود، کسب دانش جدید و ذخیره و انباشت آن تعریف می‌کنند که این اقدامات در فرآیند دانشی سازمان و با توجه به فرهنگ و استراتژی سازمان صورت می‌گیرد.

با بررسی و تحلیل دانش و اهمیت ویژگی‌های آن در حیطه عملکرد سازمان‌ها، می‌توان دریافت که برخورداری از دانش و اطلاعات روزآمد برای ادامه حیات سازمان‌ها به یک ضرورت تبدیل شده است. به ویژه اگر کتابخانه‌های عمومی را مورد ارزیابی قرار دهیم، این نتیجه حاصل می‌شود که مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی یک ضرورت است و بر سرمایه‌های فکری تاثیرگذار می‌باشد و منافع حاصل از به‌کارگیری مدیریت دانش باعث شده که اغلب سازمان‌ها از جمله کتابخانه‌های عمومی تلاش‌هایی برای پیاده‌سازی این فرآیند انجام دهند (کوهی رستمی، حاجی زین‌العابدینی و موری بختیاری، ۱۳۹۸).

در پژوهش حاضر مدیریت دانش به عنوان متغیر میانجی بین سرمایه فکری و نوآوری در نظر گرفته شده است که مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش تاییدکننده این نقش هستند. سازمان‌ها در سیر تحولات دنیا، به نقطه‌ای رسیده‌اند که بدون نوآوری نه تنها نمی‌توانند به اهداف خود برسند، بلکه امروزه نوآوری، شرط لازم حیات یک سازمان دانش‌محور است، زیرا سازمان‌ها با تکیه بر نوآوری و ترویج و تقویت آن می‌توانند برتری‌های بلندمدت خود را در عرصه فعالیت‌هایشان حفظ کنند (آزاده دل و همکاران، ۱۳۹۲). چنانچه نوآوری به صورت همه‌جانبه و کامل در هر سازمانی مد نظر قرار گیرد، می‌تواند موجبات رشد، شکوفایی استعدادهای افراد، موفقیت‌های فردی، شغلی و اجتماعی، افزایش کمیّت و کیفیت در تولیدات، خدمات، کاهش هزینه‌ها، افزایش انگیزش کارکنان و... را به همراه داشته باشد.

امروزه توانایی برای نوآوری مستمر و بهبود محصولات، خدمات و فرآیندها، برای سازمان‌ها امری حیاتی است (دی جون و دن هارتوگ^۱، ۲۰۰۸). شاید به این دلایل هیگز^۲ (۱۹۹۵)، بزرگ‌ترین خصوصیت و مزیت سازمان‌های قرن بیست و یکم را داشتن قابلیت نوآوری می‌داند (امی^۳ و همکاران، ۲۰۰۶). هر سازمانی زمانی مزیت رقابتی را کسب می‌کند که یک راهکار خلق ارزش را به اجرا درآورده، یا راهکارهایی که توسط هیچ یک از رقبای اجرا نشده باشد را به کار گیرد.

1. De Jong & Den Hartog

2. Higgins

3. Amy

با این وجود، کتابخانه‌های عمومی، می‌توانند با آگاهی از میزان نوآوری موجود و تقویت آن، کتابخانه‌ها را به سازمانی نوآور تبدیل کنند، زیرا نوآوری در کتابخانه‌های عمومی می‌تواند موجب مزیت رقابتی، ارتقاء سطح عملکرد، جذب بیشتر کاربران، خدمات بیشتر، تغییر در فرایندها، سازماندهی مجدد و در نهایت رشد و توسعه گردد، که از طریق تراوشات فکری کارکنان صورت می‌پذیرد.

سازمان‌هایی که دانش خود را مدیریت می‌کنند، به سطح بالاتری از بهره‌وری دست می‌یابند. این سازمان‌ها با دسترسی بیشتر به دانش کارکنان خود می‌توانند تصمیمات بهتری اتخاذ نموده، فرایندها را بهینه‌سازی کنند، از تکرار کارها کاسته و بر نوآوری‌ها بیافزایند (حسن‌زاده، ۱۳۸۶) و همچنین پژوهش‌ها نشان داده است که سازمان‌هایی که تاکید بیشتری بر سرمایه‌های فکری دارند، نسبت به دیگر سازمان‌ها نوآورتر هستند، زیرا در چنین سازمان‌هایی، به علت وجود سرمایه‌های فکری و استفاده از دانش، یادگیری دانش نیز بیشتر است که این امر به نوبه خود، ارائه راهکارهای جدید برای انجام امور و به‌طور کلی نوآوری را در پی خواهد داشت (چوپانی و همکاران، ۱۳۹۳).

کتابخانه‌های عمومی نیز با توجه به ماهیت کار و فعالیت خود، از دسته سازمان‌هایی هستند که فعالیت‌های نوآورانه را در جهت توسعه عملکرد خدمات خود به‌کار می‌گیرند. هر یک از انواع نوآوری‌ها در کتابخانه‌های عمومی نیز از مفهوم و جایگاه واقعی برخوردار هستند و می‌تواند بیش از پیش به افزایش اثربخشی خدمات در این نوع کتابخانه‌ها بینجامد.

در خصوص نوآوری محصولات یا خدمات در کتابخانه‌های عمومی باید اذعان داشت خدماتی که از نظر ویژگی و کاربرد بسیار جدید یا به صورت بسیار بهبود یافته می‌باشد، می‌تواند برای کتابخانه‌های عمومی به عنوان نوآوری در محصول در نظر گرفته شود (نوروزی چاکلی، ۱۳۸۷)، مانند عرضه خدماتی کاملاً جدید یا بهبود قابل توجه در خدمات دسترسی به فهرست‌های کتابخانه‌ای از طریق اینترنت. همچنین بهتر شدن سرعت دسترسی یا سهولت استفاده از این نوع خدمات، یا ارائه خدماتی برای دسترسی بهتر کاربران به متن کامل منابع اطلاعاتی و سهولت تحویل این اطلاعات در شکل و محل مورد نظر را می‌توان نمونه‌های دیگری از نوآوری در محصول کتابخانه‌های عمومی به شمار آورد.

نوآوری در جذب مخاطب (بازاریابی) یکی از ابعاد نوآوری است که می‌تواند در کتابخانه‌های عمومی از مصداق‌های فراوانی برخوردار باشد. بنا به همین ضرورت، امروز حوزه موضوعی

«بازاریابی» به‌طور جدی به پژوهش حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی وارد شده است (امیر اینانلو، ۱۳۹۶)، زیرا برای مخاطبانی که در دنیای متحول کنونی به سر می‌برند، نوآوری در جذب مخاطب می‌تواند ضامن کسب موفقیت در کتابخانه‌های عمومی باشد. از این‌رو، کتابخانه‌های عمومی می‌توانند با به‌کارگیری روش‌های جدید در جذب مخاطب و با ایجاد تغییرات اساسی در تنظیم و ارائه خدمات، معرفی (تبلیغ) خدمات و نحوه و مکان تحویل خدمات در این راه گام بردارند.

دستیابی به «نوآوری در فرآیند» و «نوآوری‌های سازمانی» نیز هر کدام می‌تواند در کتابخانه‌های عمومی دنبال شود. ایجاد تغییرات اساسی در روش‌ها، تجهیزات یا نرم‌افزارها، کاهش هزینه یک واحد خدمات یا انتقال اطلاعات، فراهم کردن شرایط بهتر برای رزرو کتاب در کتابخانه، بهبود کیفیت در اجرای عملکردهای کتابخانه و موارد دیگری از این قبیل را می‌توان به عنوان نمونه‌هایی از «نوآوری در فرآیند» در کتابخانه‌های عمومی مورد اشاره قرار داد (نوروزی چاکلی، ۱۳۸۷). از سوی دیگر، «نوآوری‌های سازمانی» به اجرای روش‌های جدید سازمانی در کتابخانه‌های عمومی بازمی‌گردد. این روش‌ها می‌تواند مشمل بر تغییر در شیوه‌های ساماندهی هدایت امور روزمره، تغییر در روابط بیرونی، کاهش هزینه‌های اجرایی یا هزینه‌های تبادلات، مطلوب شدن محیط کار و در نتیجه بازدهی بیشتر نیروی انسانی، دستیابی به سرمایه‌های غیرقابل دادوستد همچون دانش تدوین نشده، یا کاهش هزینه‌های تولید باشد.

بنابراین، با توجه به اهمیت خدمات با کیفیت در کتابخانه‌های عمومی، افزایش تقاضای کاربران برای دریافت خدمات بهتر، توجه به نوآوری‌هایی که در حوزه تولیدات محصولات یا خدمات و جذب مخاطب (بازاریابی) در این کتابخانه‌ها صورت می‌پذیرد و همچنین کتابداران کتابخانه‌های عمومی که سرمایه‌های فکری هستند، پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوال است که نقش مدیریت دانش به عنوان واسط سرمایه‌های فکری بر نوآوری کتابداران در کتابخانه‌های عمومی چگونه است؟

۲. مبانی نظری

الف) سرمایه فکری

سرمایه فکری مفهومی چندرشته‌ای دارد، فهم و درک آن در رشته‌های مرتبط با کسب و کار و تجارت متنوع است. به جرات می‌توان گفت که بر سر یک تعریف مشخص از سرمایه فکری،

اجماع عمومی وجود داشته باشد. سرمایه فکری قابلیت‌ها، دانش، فرهنگ، استراتژی، فرآیندها، دارایی‌های فکری و شبکه‌سازهای ارتباطی می‌باشند که برای سازمان ارزش و مزیت رقابتی ایجاد می‌کند و به سازمان کمک می‌کند به اهدافش برسد (صوفی و نصرت^۱، ۲۰۱۸؛ لاتاس^۲، ۲۰۱۷). دانش ایجاد شده و انباشته شده از استراتژی‌های سرمایه فکری باید در همه سطوح سازمانی به اشتراک گذاشته و مبادله شود تا مزایای سازمانی استفاده از استراتژی فکری را ارتقاء دهد (محمدی و همکاران، ۲۰۱۸). اگرچه در زمینه تعریف سرمایه فکری، اجماع مشترکی وجود ندارد، بیشتر محققان و صاحب‌نظران سرمایه فکری به مولفه‌های مشترکی در حیطه ابعاد سرمایه فکری اشاره می‌کنند. ابعاد سرمایه فکری متشکل از سرمایه انسانی، سرمایه ارتباطی و سرمایه ساختاری در نظر گرفته شده است (کریم‌پور و همکاران^۳، ۲۰۱۸). مشخصه سرمایه انسانی، وجود کارکنان برجسته، خلاق، ماهر و دارای تخصص در نقش خود است که به عنوان منبع ایده‌های جدید و دانش در سازمان معرفی می‌شوند. سرمایه ارتباطی را می‌توان به عنوان شبکه ارتباطات بین افراد توصیف کرد که به تبادل و ترکیب دانش در سازمان کمک می‌کند. سرمایه ارتباطی یک سرمایه دانشی بوده و از روابط و شبکه تعاملات بین گروهی از افراد به دست می‌آید. در نهایت، سرمایه سازمانی متشکل از تجارب و دانش نهاده شده‌ای است که در شرکت باقی می‌ماند و از طریق پایگاه داده برای تدوین و حفظ دانش و خلق روال‌ها، فرآیندها و روش‌ها برای استفاده مداوم و مستمر ایجاد می‌شوند (وکیلی و شهریاری^۴، ۲۰۱۸).

ب) نوآوری

صاحب‌نظران و دانشمندان از جنبه‌های گوناگونی به نوآوری نگریسته‌اند. از این‌رو ممکن است تعریف‌های ارائه شده، در ظاهر با یکدیگر تفاوت‌هایی داشته باشند، اما محور اصلی آنها یکی است. دیویس^۵ (۱۹۹۱) نوآوری را «آوردن چیزی جدید به مرحله استفاده» تعریف می‌کند. نوآوری همچنین به فرآیندهای کسب دانش جدید و طراحی روش‌های کاری جدید در ارائه

1. Sufi & Nosrat
2. Latas
3. Karimpour & et al.
4. Vakili & Shahrari
5. Davis

خدمات و کالا نیز اطلاق می‌شود (ماتوس و همکاران^۱، ۲۰۱۶). به عبارت دیگر، نوآوری اندیشه خلاق تحقق یافته، به‌کارگیری توانایی‌های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید است (پوراسدی و معدنی، ۱۳۹۴). نوآوری به عنوان یکی از راه‌های تفکر و رفتاری که ارزش‌ها و گرایش‌های یک سازمان را ایجاد، توسعه و بنا می‌گذارد، شامل پذیرش و حمایت از ایده‌ها و تغییرات بهبوددهنده در عملکرد و کارایی سازمان است و موقعیت سازمان را در مقابل رقیبان مستحکم می‌کند و برتری رقابتی بلندمدت را میسر می‌سازد (نماینان و فیض‌الهی، ۱۳۹۴). در نظریه‌های تکامل اقتصادی، نزدیک به یک قرن است که نوآوری نیروی محرکه رشد و توسعه اقتصادی شناخته شده است. در سال‌های اخیر با ظهور اقتصاد دانش‌محور، نوآوری نقش حیاتی‌تری در تحول ساختارهای اقتصادی و اجتماعی پیدا کرده است، به نحوی که در بعضی از پژوهش‌ها از اقتصادهای پیشرفته امروزی به عنوان اقتصادهای مبتنی بر نوآوری یاد می‌شود (نصرالهی و همکاران، ۱۳۸۸).

ج) مدیریت دانش

در قرن حاضر که عصر اطلاعات و اقتصاد دانش‌محور می‌باشد، اطلاعات، دانش و اهمیت این دو به عنوان منابع سازمان، به سرعت در حال افزایش است. در نتیجه مدیریت سازمان از مدیریت کالا، به سمت مدیریت دانش و اطلاعات تغییر یافته است (موسی‌خانی و نادی^۲، ۲۰۱۱). مدیریت دانش شامل تمام فرآیندهای مربوط به شناسایی، اشتراک و تولید دانش و مستلزم نظامی برای تولید و نگهداری از مخازن دانش و همچنین ترویج و تسهیل اشتراک دانش و یادگیری سازمانی است. بنابراین، سازمان‌ها در تلاش هستند دانش را به‌طور موثرتر و کاراتر مدیریت کنند تا عملکردشان بهبود یابد (ضیایی و همکاران^۳، ۲۰۱۱).

با بررسی و تحلیل دانش و اهمیت ویژگی‌های آن در حیطه عملکرد سازمان‌ها می‌توان دریافت که برخورداری از دانش و اطلاعات روزآمد برای ادامه حیات سازمان‌ها به یک ضرورت تبدیل شده است، به ویژه اگر روند تغییر و تحولات دانش در جامعه امروز معاصر ارزیابی گردد، این نتیجه مهم حاصل می‌شود که در جامعه اطلاعاتی امروز به تدریج فناوری نیروافزا جای خود را به فناوری

1. Matos da silva & et al.
2. Moosakhani & Nadi
3. Ziaee & et al

دانش افزا می‌دهد. ایجاد محیطی برای اشتراک، انتقال و تقابل دانش در میان اعضای سازمان از اهداف اولیه‌ای است که به این منظور ضروری به نظر می‌رسد.

د) سرمایه فکری و نوآوری

سرمایه فکری به عنوان مجموعه دانش که سازمان‌ها برای کسب مزیت رقابتی از آن استفاده می‌کنند، در عملکرد نوآوری نقش مهمی ایفا می‌کند (زرنلر و همکاران^۱، ۲۰۰۸). پژوهش‌هایی که در اثبات رابطه میان سرمایه‌های فکری و نوآوری سازمان‌ها انجام شده است حاکی از اهمیت و نقش نگاه دانش‌محورانه سازمان در بهبود عملکرد سازمانی می‌باشد (احمد الدوجایلی^۲، ۲۰۱۲). هنگامی که نوآوری با ارائه و به‌کارگیری ایده‌های نوآورانه توسط افراد در سازمان ایجاد می‌شود، منجر به موفقیت سازمانی خواهد شد. مرور تحقیقات نشان می‌دهد که سازمان‌ها باید نوآوری منابع انسانی را از طریق مدیریت مناسب سرمایه فکری مورد حمایت قرار دهند (وان^۳، ۱۹۸۶).

و) سرمایه فکری و مدیریت دانش

سرمایه فکری و مدیریت دانش، منابع مهمی برای مزیت رقابتی و عملکرد سازمانی به‌شمار می‌روند (شیه و همکاران^۴، ۲۰۱۰). سرمایه فکری و مدیریت دانش بر یکدیگر تاثیر می‌گذارند و این رابطه دو جانبه برای اثربخشی سازمان اهمیت حیاتی دارد (سلیم و خلیل^۵، ۲۰۱۱). سرمایه فکری و مدیریت دانش دامنه گسترده‌ای از فعالیت‌های فکری را در بر می‌گیرند که از خلق دانش تا اثر اهرمی دانش را پوشش می‌دهد (زو و فینک^۶، ۲۰۰۳). به نظر می‌رسد که اقدامات سرمایه فکری و مدیریت دانش ارتباط نزدیکی با هم داشته باشند. هنگامی که اقدامات مدیریت دانش برای توسعه و حفظ سرمایه‌های فکری به کار می‌روند، به منبعی برای مزیت رقابتی پایدار سازمان تبدیل می‌شود (شیه و همکاران، ۲۰۱۰). از سوی دیگر، هنگامی که از سرمایه فکری به خوبی بهره‌برداری شود، توانایی سازمان در انجام فرآیندهای مدیریت دانش، توسعه می‌یابد.

1. Zerenler & et al
2. Ahmad Al-Dujaili
3. Van De Ven
4. Shih & et al.
5. Seleim & Khalil
6. Zhou & Fink

ه) مدیریت دانش و نوآوری

مدیریت دانش به عنوان یک عنصر حیاتی و مهم در جهت ارتقاء یادگیری سازمانی، خلاقیت و نوآوری مطرح شده است. در مدیریت دانش تبادل ایده، تجارب و اطلاعات در میان افراد سازمان اتفاق می‌افتد و موفقیت مدیریت دانش در ایجاد دانش جدید و افزایش قابلیت نوآوری مداوم است و در نهایت موجب می‌گردد که افراد اندیشه‌های خلاقانه و نوآورانه داشته باشند (سولستیانی و هارویکی^۱، ۲۰۱۶).

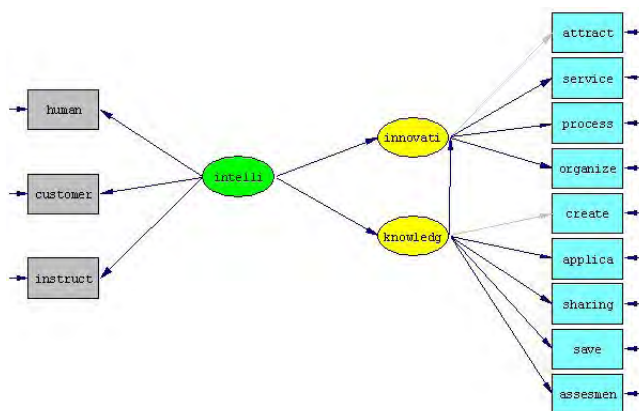
در رابطه با مدیریت دانش و نوآوری، نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهند کارکنانی که دانش را به اشتراک می‌گذارند بیشتر به ایجاد، ترویج و اجرای ایده‌های نوآورانه می‌پردازند. به عبارت دیگر، ارتباطی مستقیم و بدون واسطه میان مدیریت دانش و نوآوری وجود دارد (رادالی و همکاران^۲، ۲۰۱۴). مدیریت دانش یک ابزار بنیادی به منظور دریافت و توزیع دانش از دورن و بیرون سازمان برای نوآوری و بهبود عملکرد است (لوبک و همکاران^۳، ۲۰۱۶).

خ) نقش میانجی مدیریت دانش در تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری

با توجه به تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری و همچنین تاثیر مدیریت دانش بر نوآوری، می‌توان به نقش میانجی مدیریت دانش در تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری رسید. مدیریت دانش با مدیریت و تسهیل فعالیت‌های دانش‌محور، سرمایه فکری موجود در سازمان را به رفتار نوآورانه بدل کرده و از این طریق، عملکرد سازمانی را بهبود می‌بخشد (گیلبرت^۴، ۲۰۱۷). بررسی‌ها نشان می‌دهد که مدیریت دانش، پیش‌نیاز ضروری سرمایه فکری برای تبدیل شدن به رفتار نوآورانه می‌باشد، زیرا مدیریت دانش به معنای اقدامی است که در آن کارکنان، اطلاعات درون و بیرون سازمانی را با دیگران به اشتراک می‌گذارند (مور و همکاران^۵، ۲۰۱۲) و از این طریق، ایده‌های نوآورانه در سازمان شکل می‌گیرد. با توجه به مبانی نظری، چهارچوب مفهومی پژوهش به صورت زیر ارائه می‌گردد:

<http://stjg.gom.ac.ir>

1. Sulistiyani & Harwiki
2. Radaelli & et al.
3. Loebbecke & et al.
4. Gilbert
5. Mure & et al.

نمودار ۱- چهارچوب مفهومی پژوهش

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر کمتی است که از نظر هدف «کاربردی» و از نظر روش گردآوری داده‌های موردنظر، در گروه پژوهش‌های پیمایش - تحلیلی قرار می‌گیرد. داده‌های پژوهش از طریق روش‌های مصاحبه، کتابخانه‌ای و میدانی جمع‌آوری شد. جامعه آماری این پژوهش، شامل کارشناسان مسئول و همچنین کارکنان دارای مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری در کتابخانه‌های عمومی کشور (اعم از کارکنان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و کارکنان کتابخانه‌های عمومی سازمان‌های فرهنگی - هنری شهرداری‌ها) مشتمل بر ۷۴۰۰ نفر بوده و با توجه به جدول مورگان حجم نمونه ۳۸۲ نفر انتخاب شد که از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، کل کشور به پنج منطقه شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تقسیم‌بندی و از هر منطقه تعدادی به‌طور تصادفی انتخاب گردید.

ابتدا پرسشنامه‌های استاندارد که در زمینه سرمایه‌های فکری، نوآوری و مدیریت دانش وجود داشت (پرسشنامه سرمایه فکری برگرفته از پرسشنامه استاندارد بوتیس^۱ دارای ۵۳ گویه، پرسشنامه نوآوری از پرسشنامه ترکیبی جیمز و همکاران^۲ (۲۰۰۸)، پنیادز^۳ (۲۰۰۶) و راجگو و سوهل^۴ (۲۰۰۶) دارای ۱۷ گویه و پرسشنامه مدیریت دانش از پرسشنامه مدیریت دانش صالحی (۱۳۸۹)

1. Buntis
2. Jimenez & et al.
3. Pennyadze
4. Rajgo Souhl

که با اقتباس از مدل مدیریت دانش کنراد و نیومن^۱ (۱۹۹۹) می‌باشد، مورد بررسی قرار گرفت و مولفه‌های اصلی و فرعی آن استخراج گردید. سپس با نظرخواهی از کارشناسان نخبه و کتابداران، برای ۱۸ نفر از آنان و صاحب‌نظران کتابخانه‌های عمومی ایران (۱۰ نفر دکتری کتابداری، ۵ نفر از مدیران کتابخانه‌ها با بیش از ۱۵ سال سابقه کار و ۳ نفر از استادان آشنا با موضوع) ۱۳۲ سوال ارسال گردید. طی دو مرحله اظهارنظر از خبرگان، چک لیست نهایی با ۱۰۳ سوال: پرسشنامه اول سرمایه‌های فکری شامل ۲۰ سوال با سه مولفه (سرمایه انسانی، ساختاری و ارتباطی) و پرسشنامه دوم نوآوری دارای ۲۷ سوال با چهار مولفه (جذب مخاطب، خدمات، فرایندی و سازمانی) و پرسشنامه سوم مدیریت دانش با پنج مولفه (ذخیره، کاربرد، تسهیم، ذخیره و ارزیابی دانش) دارای ۵۶ سوال، با رویکرد کتابخانه‌های عمومی پذیرفته شد. در این پژوهش کتابداران با احتمال بیشتری به بیان دیدگاه‌های خود پرداخته و به جنبه‌هایی از موضوع اشاره کرده‌اند که از دیدگاه آنان دارای اهمیت است و با داده‌های پژوهشی ترکیب گردید. به عبارت دیگر، با اعمال داده‌های حاصل از مصاحبه با خبرگان دانشی کتابخانه‌ها و پرسشنامه‌های استاندارد موجود، برخی گویه‌ها که با ماهیت و عملکرد کتابخانه مرتبط نبودند، حذف و اصلاحات و با عباراتی که برای کارکنان کتابخانه‌های عمومی کشور ملموس بود، نهایی شد. درجه اهمیت هر کدام از سوالات براساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (عدد ۱ برای کاملاً مخالف تا عدد ۵ برای گزینه کاملاً موافق)، می‌باشد. پرسشنامه نهایی میان ۳۸۲ نفر از پاسخ‌دهندگان توزیع شد.

برای تعیین اعتبار (روایی) دو شیوه‌ی روایی صوری و محتوایی به‌کار گرفته شده است. با توجه به مبانی نظری، نظر متخصصین و خبرگان این حوزه، تعاریف عملیاتی متغیرها و قابل فهم بودن سوالات مورد بررسی و نهایتاً با اعمال نظرات در مورد محتوای ابزار، روایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. همچنین برای پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار محاسبه شده برای هر بخش و برای کل داده‌ها (۰/۹۹) از حد قابل قبول (۰/۷) بیشتر است، لذا پایایی پرسشنامه تایید گردید که در جدول شماره ۱ قابل مشاهده است.

تجزیه و تحلیل داده‌های توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار) با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS۲۳ انجام شد و به منظور تعیین همبستگی میان سرمایه فکری، نوآوری و مدیریت دانش از آزمون‌های همبستگی رگرسیونی، تحلیل واریانس و ضرایب مدل و همچنین

تحلیل داده‌های استنباطی از مدل معادلات ساختاری از نرم‌افزار لیزرل^۱ استفاده گردید.

جدول ۱- مشخصات ابزار اندازه‌گیری و نتایج آزمون پایایی آن

پرسشنامه	متغیر	سوالات	مقدار آلفا
سرمایه‌های فکری	سرمایه انسانی	۹-۱	/۹۹۱
	سرمایه ساختاری	۱۷-۱۰	/۹۹۲
	سرمایه رابطه‌ای	۱۹-۱۸	/۹۹۳
نوآوری	نوآوری جذب مخاطب	۲۹-۲۰	/۹۹۲
	نوآوری در خدمات	۳۲-۳۰	/۹۹۲
	نوآوری فرآیندی	۳۸-۳۳	/۹۹۱
	نوآوری سازمانی	۴۶-۳۹	/۹۹۱
مدیریت دانش	خلق دانش	۵۵-۴۷	/۹۹۷
	کاربرد دانش	۷۰-۵۶	/۹۹۵
	تسهیم دانش	۸۲-۷۱	/۹۹۷
	ذخیره دانش	۹۶-۸۳	/۹۹۶
	ارزیابی دانش	۱۰۳-۹۷	/۹۹۴

۴. یافته‌های پژوهش

۴-۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه پژوهش

جدول ۲- آمار توصیفی جمعیت‌شناختی پاسخگویان

رده سنی (سال)						جنسیت	
۵۰-۴۶	۴۵-۴۱	۴۰-۳۶	۳۵-۳۱	۳۰-۲۶	۲۵-۲۰	مرد	زن
۱۵/۷۰ درصد	۳۶/۶۴ درصد	۱۴/۸۰ درصد	۲۱/۲۰ درصد	۷/۸ درصد	۰/۷۵ درصد	۴۴/۵۱ درصد	۵۵/۴۹ درصد
سابقه کار (سال)						تحصیلات	
						سطح تحصیلات	
۲۶ به بالا	۲۵-۲۱	۲۰-۱۶	۱۵-۱۱	۱۰-۶	۵-۱	فوق دکتري	دکتري
۵/۲۳ درصد	۱۲/۳۰ درصد	۲۵/۹۱ درصد	۲۶/۱۷ درصد	۱۹/۱۰ درصد	۱۱/۲۵ درصد	۰	۳/۹ درصد
						کارشناسی ارشد	کارشناسی
						غیر کتابدار	کتابداری
						۲۴/۸۶ درصد	۷۵/۱۳ درصد

در جدول ۲ ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پژوهش ارائه شده است. بیشتر پاسخگویان این پژوهش دارای تحصیلات کارشناسی ارشد (۴۸/۴۲ درصد) و در رده سنی ۴۱-۴۵ سال (۳۶/۶۴ درصد) قرار دارند. همچنین فراوانی زن‌ها بیشتر از مردها بوده، به نحوی که ۵۵/۴۹ درصد از کل تعداد نمونه را زنان تشکیل می‌دهند. اطلاعات مربوط به سابقه کار پاسخگویان نیز نشان می‌دهد که کتابداران با سابقه کار ۱۱ تا ۱۵ سال بیشترین فراوانی (۲۶/۱۷ درصد) و ۲۶ سال به بالا کم‌ترین فراوانی (۵/۲۳ درصد) را دارا هستند و همچنین کارکنان با تحصیلات کتابداری (۷۵/۱۳ درصد) بیشترین فراوانی و سطح تحصیلات کارشناسی ارشد با فراوانی (۴۸/۴۲) می‌باشد.

۴-۲. آزمون فرضیه‌های پژوهش

جهت انجام فرضیه‌های اول تا سوم، با توجه به ارتباط‌سنجی بین دو متغیر، در گام اول وجود ارتباط معنادار خطی بررسی می‌شود که در صورت وجود ارتباط خطی، با استفاده از مدل رگرسیون، مدل ارتباطی مربوطه با تعیین ضرایب و مفروضات آن مورد بررسی خواهد شد. لازم به توضیح است که به جهت استفاده از آزمون‌های دقیق آماری، از میانگین نمره پاسخگویی در پرسشنامه استفاده شده است تا بتوان از مقیاس‌های فاصله‌ای و نسبتی جهت انجام محاسبات بهره برد. قبل از هر چیز انجام آزمون‌های پارامتری آماری نیازمند آن است که متغیرهای مربوطه دارای توزیع آماری نرمال باشند، لذا، نتایج آزمون کولموگوروف اسمیرنوف^۱ در جدول ۳، ارائه شده است.

جدول ۳- آزمون کولموگوروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن داده‌های مربوط به هر متغیر (مولفه)

مولفه		مدیریت دانش	نوآوری	سرمایه فکری
تعداد		۳۸۲	۳۸۲	۳۸۲
پارامترهای نرمال	میانگین	۱۷/۱۲۸۳	۱۴/۱۷۴۴	۱۱/۰۲۸۲
	انحراف معیار	۴/۶۸۸۷۱	۳/۶۹۶۳۵	۲/۱۰۶۲۸
تفاوت‌ها	مطلق	۱/۳۱	۱/۴۱	۱/۰۸
	مثبت	۰/۷۸	۰/۷۸	۱/۰۸
	منفی	-۱/۳۱	-۱/۴۱	-۰/۰۸۱
آماره کولموگوروف-اسمیرنوف		۱/۳۱	۱/۴۱	۱/۰۸
سطح معناداری		۰/۵۸	۰/۵۱	۱/۲۱

http://stn.gom.ac.ir

با توجه به داده‌های جدول ۳ و براساس مستند ردیف آخر که مربوط به بخش معناداری است، مشخص شد که داده‌ها از توزیعی نرمال پیروی می‌کنند، زیرا میزان معناداری از مقدار ۰/۰۵ پیش‌فرض بزرگ‌تر بوده و بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد، فرض صفر تایید می‌شود. لذا، بر این اساس می‌توان اذعان داشت که داده‌های مربوط به تمامی عناصر از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند. از این‌رو، در پاسخ به آزمون فرضیات می‌توان از آزمون‌های پارامتری نیز استفاده نمود. لازم به ذکر است در این پژوهش مولفه سرمایه‌های فکری شامل سرمایه انسانی، سرمایه مشتری (رابطه‌ای)، سرمایه ساختاری و مولفه نوآوری شامل جذب مخاطب، خدمات، فرآیندی، سازمانی و مولفه مدیریت دانش شامل خلق دانش، کاربرد دانش، تسهیم دانش، ذخیره دانش، ارزیابی دانش می‌باشد که بررسی زیرمجموعه‌های هر مولفه بر زیرمجموعه مولفه‌های دیگر خارج از حوصله این پژوهش بوده و بنابراین، کلیات هر مولفه بر مولفه دیگر مورد بررسی قرار گرفته است. این در صورتی است که بارعاملی هر کدام از این مولفه‌ها به صورت جداگانه محاسبه گردید.

۴-۲-۱. آزمون فرضیه اول: بین مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

جهت ارتباط‌سنجی میان نوآوری به عنوان متغیر وابسته و سرمایه فکری به عنوان متغیر مستقل، از ارتباط‌سنجی رگرسیونی استفاده گردید و به این منظور اعداد حاصل از پرسشنامه از حالت کد خارج شده و به مقیاس فاصله‌ای و نسبتی تبدیل شدند. در این راستا نتایج تحلیل رگرسیونی آزمون این فرضیه در جداول شماره ۴، ۵، ۶ و ۷ ارائه شده است که ضرایب همبستگی بین دو مولفه سرمایه فکری و نوآوری در جدول ۴ قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۴- جدول ضرایب همبستگی بین مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری

همبستگی		سرمایه فکری	نوآوری
سرمایه فکری	ضریب همبستگی پیرسون	۱	**/۹۶۴
	معناداری		۰/۰۰۰
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲
نوآوری	ضریب همبستگی پیرسون	**/۹۶۴	۱
	معناداری	۰/۰۰۰	
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

همانگونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، ضریب همبستگی پیرسون بین سرمایه فکری و

نوآوری برابر ۰/۹۶۴ و سطح معناداری آن برابر ۰/۰۰۰ بوده که کم‌تر از ۰/۰۵ است. بنابراین، رابطه بین سرمایه فکری و نوآوری معنادار می‌باشد. با توجه به مثبت بودن ضریب همبستگی پیرسون، مشخص می‌شود که هرچه سرمایه فکری در کتابخانه‌های عمومی افزایش یابد، نوآوری بیشتر می‌شود.

جدول ۵- نتایج مدل همبستگی بین مولفه‌های سرمایه‌های فکری و نوآوری
در کتابخانه‌های عمومی ایران

منبع تغییرات	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۱	۰/۹۲۹	۰/۹۲۹	۰/۹۶۴

داده‌های جدول ۵ پیرامون ارتباط سنجی براساس ضریب همبستگی است که در آن علاوه بر مقدار ضریب همبستگی بین دو متغیر سرمایه فکری و نوآوری، مقدار ضریب تعیین نیز مشخص شده است. ضریب همبستگی برابر $(R=0/964)$ بوده و توان دوم آن؛ که همان ضریب تعیین است، برابر ۰/۹۲۹ می‌باشد. ضریب تعیین بیان می‌کند که چه میزان از متغیر پاسخ، از طریق متغیر پیشگو و مستقل قابل تبیین و گزارش است. هرچه مقدار این ضریب به عدد یک نزدیک‌تر باشد، ارتباط سنجی بین دو متغیر معرفی شده بالاتر خواهد بود. با مشاهده مقدار ۰/۹۲۹ مشخص است که مدل ارتباطی بین این دو مولفه سرمایه فکری و نوآوری به شدت بالا بوده و تقریباً می‌توان گفت ۹۳ درصد سرمایه فکری با نوآوری قابل بیان است.

جدول ۶- تحلیل واریانس مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	معناداری
رگرسیون	۴۸۳۵/۵۷۶	۱	۴۸۳۵/۵۷۶	۴۹۶۵/۸۹	۰/۰۰۰
باقیمانده	۳۷۰/۰۲۸	۳۸۰	۰/۹۷۴		
کل	۵۲۰۵/۶۰۴	۳۸۱			

بعد از بررسی ارتباط میان مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری و مشخص شدن این ارتباط، با استفاده از جدول ۶، کفایت مدل بررسی می‌شود. در این جدول با استفاده از ستون معناداری مشخص گردید که مدل رگرسیونی ارائه شده، مدل خوب و با کفایتی است، زیرا مقدار معناداری برابر عدد (۰/۰۰۰) اعلام شده که از مقدار پیش فرض صفر کم‌تر است. همچنین مقدار آماره F نیز بر طبق جدول، ۴۹۶۵/۸۹ بوده که مقدار بسیار بزرگی است و مقدار خطای مشخص شده در این جدول عدد بسیار کوچکی را نسبت به مدل نشان می‌دهد.

جدول ۷- ضرایب ارتباط رگرسیونی بین مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری

منبع	آماره T	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	معناداری
		بتا	خطای تغییرات	
ضریب ثابت	-۱۶/۶۲		۲۶۹/	۰/۰۰۰
سرمایه فکری	۷۰/۴۶۹	۰/۹۶۴	۰/۰۲۴	۱/۶۹۱

در جدول ۷ (جدول ضرایب) مقدار ضریب مربوط به مولفه سرمایه فکری برابر عدد ۱/۶۹۱ و با توجه به ستون معناداری مشخص می‌شود که این ضریب معنادار است و می‌توان از آن در مدل استفاده نمود. همچنین با توجه به مقدار ثابت، مقدار این ضریب برابر با (۴/۴۷۹-) اعلام شده که معنادار نیز می‌باشد. با توجه به جداول آماری گزارش شده، مدل ارتباطی بین این دو مولفه عبارت است از:

$$۱/۶۹۱ - ۴/۴۷۹ \times \text{سرمایه فکری} = \text{نوآوری}$$

جدول ۸- نتیجه آزمون رابطه میان مولفه‌های سرمایه فکری و نوآوری

در کتابخانه‌های عمومی ایران

رابطه مورد آزمون	ضریب بتا	آماره T	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
سرمایه فکری بر نوآوری	۰/۹۶۴	۷۰/۴۶	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

براساس جدول شماره ۸ می‌توان بیان کرد که بین سرمایه فکری و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد. شدت این اثرگذاری نیز برابر ۷۰ درصد می‌باشد. مرور تحقیقات نشان می‌دهد که سازمان‌ها باید نوآوری منابع انسانی را از طریق مدیریت مناسب سرمایه فکری مورد حمایت قرار دهند (وان^۱، ۱۹۸۶). در رابطه با ابعاد سرمایه فکری (ابعاد سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه‌ای) و ابعاد نوآوری (بازاریابی، محصولات، فرآیندی و سازمانی) پژوهش‌های زیر انجام شده است: قربانی و همکاران (۲۰۱۲) اظهار داشتند که بین سرمایه فکری با نوآوری سازمانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

درویشی و ضیایی بیده (۱۳۹۶) در پژوهشی مشترک نشان دادند که سرمایه فکری سبز می‌تواند باعث تقویت انواع نوآوری زیست محیطی در سازمان شامل نوآوری مدیریتی، نوآوری محصول، نوآوری فناوری و نوآوری فرآیندی سبز شود.

یافته‌های پژوهش کرمپور، مسعودی و ابراهیمی (۱۳۹۷) نشان داد سرمایه فکری بر نوآوری

سازمانی تاثیر مثبت و معناداری دارد.

زرنلر و همکاران^۱ (۲۰۰۸) تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد نوآوری را مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین سرمایه فکری، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، سرمایه مشتری و عملکرد نوآوری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

نتایج پژوهش مور و همکاران^۲ (۲۰۱۲) با عنوان «سرمایه فکری و رفتار نوآوری» نشان داد بین سرمایه فکری و ابعاد نوآوری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

دلگادو و همکاران^۳ (۲۰۱۴) در پژوهش خود با عنوان «دارایی‌های دانش سازمان و قابلیت‌های نوآوری (شواهدی از شرکت‌های تولیدی اسپانیا)» اثرات مثبت و معنادار دارایی‌های دانشی (سرمایه فکری) بر قابلیت‌های نوآوری را تایید کردند.

پرستر و همکاران^۴ (۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی مدل‌های سرمایه فکری و تاثیر آن بر فرآیند و تولید نوآوری پرداختند که نتایج نشان داد، رابطه مثبت و معناداری بین سرمایه فکری با نوآوری وجود دارد.

انگلمن^۵ (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان داد که بین سرمایه فکری به‌طور غیر مستقیم و از طریق ظرفیت جذب بنگاه بر نوآوری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در این راستا، فرضیه زیر مطرح است: بین سرمایه‌های فکری و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

۴-۲-۴. آزمون فرضیه دوم: بین سرمایه‌های فکری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های

عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

جهت ارتباط‌سنجی میان سرمایه فکری به عنوان متغیر وابسته و مدیریت دانش به عنوان متغیر مستقل، از ارتباط‌سنجی رگرسیونی استفاده گردید و به این منظور اعداد حاصل از پرسشنامه از حالت کد خارج شده و به مقیاس فاصله‌ای و نسبتی تبدیل شده‌اند. در این راستا نتایج تحلیلی رگرسیونی آزمون این فرضیه در جداول شماره ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ ارائه شده و ضرایب همبستگی بین دو مولفه سرمایه فکری و مدیریت دانش در جدول ۹، ارائه گردیده است.

1. Zerenler & et al
2. Mura, Lettieri, Eradaelli & Spiller
3. Delgado
4. Perster, Podrug & Darabos
5. Engelman

جدول ۹- ضرایب همبستگی بین مولفه‌های سرمایه فکری و مدیریت دانش

همبستگی		سرمایه فکری	مدیریت دانش
سرمایه فکری	ضریب همبستگی پیرسون	۱	**/۹۶۳
	معناداری		۰/۰۰۰
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲
مدیریت دانش	ضریب همبستگی پیرسون	**/۹۶۳	۱
	معناداری	۰/۰۰۰	
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

در جدول شماره ۹، ماتریس ضریب همبستگی، به وضوح یک ارتباط معنادار بین مولفه‌های سرمایه فکری و مدیریت دانش را نشان می‌دهد. در این ماتریس، ارتباط خطی بین دو مولفه مورد نظر برابر عدد ۰/۹۶۳ گزارش شده است که این مقدار بسیار به عدد یک نزدیک می‌باشد و از سوی دیگر با توجه به ردیف دوم که مقدار معناداری را نشان می‌دهد و این مقدار برابر (۰/۰۰۰) است، مشخص شد که ارتباط بین سرمایه فکری و مدیریت دانش به شدت معنادار می‌باشد.

جدول ۱۰- نتایج مدل همبستگی بین مولفه‌های سرمایه‌های فکری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران

منبع تغییرات	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۱	۰/۹۲۷	۰/۹۲۸	۰/۹۶۳

داده‌های جدول ۱۰ به بررسی ارتباطات همبستگی بین متغیرها اشاره دارد. در این جدول ضریب همبستگی برابر (R=۰/۹۶۳) گزارش شده و توان دوم آن، که همان ضریب تعیین است برابر ۰/۹۲۸ می‌باشد. ضریب تعیین بیان می‌کند که چه میزان از متغیر پاسخ، از طریق متغیر پیشگو و مستقل قابل تبیین و گزارش است. با مشاهده مقدار ۰/۹۲۸ مشخص است که مدل ارتباطی بین این دو مولفه به شدت بالا بوده و تقریباً ۹۳ درصد سرمایه فکری توسط مدیریت دانش قابل بیان می‌باشد.

جدول ۱۱- تحلیل واریانس مولفه‌های سرمایه فکری و مدیریت دانش

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	معناداری
رگرسیون	۱۵۶۷/۷۳	۱	۱۵۶۷/۷۳	۴۸۶۱/۴۶	/۰۰۰
باقیمانده	۱۲۲/۵۴۳	۳۸۰	۳۲۲		
کل	۱۶۹۰/۲۷۳	۳۸۱			

بعد از بررسی ارتباط میان مولفه‌های مدیریت دانش و سرمایه فکری و مشخص شدن این ارتباط، با استفاده از جدول آنوا^۱ کفایت مدل بررسی شد. در این جدول با استفاده از ستون معناداری مشخص گردید که مدل رگرسیونی ارائه شده، مدل خوب و باکفایتی است، زیرا مقدار معناداری برابر عدد (۰/۰۰۰) اعلام شده که از مقدار پیش‌فرض صفر کم‌تر می‌باشد. همچنین مقدار آماره F نیز بر طبق جدول ۴۸۶۱/۴۶ است که مقدار بسیار بزرگی بوده و مقدار خطای مشخص شده در این جدول عدد بسیار کوچکی را نسبت به مدل نشان می‌دهد.

جدول ۱۲- ضرایب ارتباط رگرسیونی بین مولفه‌های سرمایه فکری و مدیریت دانش

منبع	آماره T	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد		معناداری
		بتا	خطای تغییرات	بتا	
ضریب ثابت	۳۲/۸۳۷		۰/۱۱۰	۳/۶۱۸	۰/۰۰۰
مدیریت دانش	۶۹/۷۲۴	۰/۹۶۳	۰/۰۰۶	۰/۴۳۳	۰/۰۰۰

در جدول ضرایب، مقدار ضریب مربوط به مولفه مدیریت دانش برابر عدد (۰/۴۳۳) بوده و با توجه به ستون معناداری مشخص شد که این ضریب معنادار است و می‌توان از آن در مدل استفاده نمود. همچنین با توجه به مقدار ثابت، مقدار این ضریب برابر با (۳/۶۱۸) اعلام شده که معنادار نیز می‌باشد. با توجه به جداول آماری گزارش شده، مدل ارتباطی بین این دو مولفه عبارت خواهد بود از:

$$مدیریت\ دانش = ۰/۴۳۳ \times سرمایه\ فکری + ۳/۶۱۸$$

جدول ۱۳- نتیجه آزمون فرضیه فرعی دوم

رابطه مورد آزمون	ضریب بتا	آماره T	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
مدیریت دانش بر سرمایه فکری	۰/۹۶۳	۶۹/۷۲	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

بر این اساس می‌توان بیان کرد که بین سرمایه فکری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد. شدت این اثرگذاری نیز برابر ۶۹ درصد است.

نتایج تحقیقات روحی‌پناه و همکاران (۱۳۹۱)، نشان‌دهنده رابطه معناداری بین ابعاد دارایی‌های نامشهود سازمانی (سرمایه فکری و اجتماعی) با مدیریت دانش بوده است. تحقیق رضایی و همکاران (۱۳۹۲) بیانگر این است که بین مدیریت دانش، سرمایه فکری و ابعاد آن با مقدار کیفیت ارائه خدمات از دیدگاه مشتریان، رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

نتایج پژوهش محسنی فرد و همکاران (۱۳۹۲) نیز نشان داد که بین سرمایه اجتماعی با سرمایه فکری و مدیریت دانش رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

همچنین پژوهش علامه و شیخ ابومسعودی (۱۳۹۴) نشان داد که سرمایه انسانی و ساختاری، هر یک به طور مستقیم بر عملکرد سازمانی تاثیر مثبت داشته و از سوی دیگر این اجزاء به طور غیرمستقیم با نقش میانجی گری سرمایه فرهنگی و نیز اقدامات مدیریت دانش بر عملکرد سازمان تاثیر مثبت دارند.

حسنوی و همکاران (۱۳۹۵) با ارائه مدل سنجش میزان تاثیر مدیریت دانش بر سرمایه های فکری در یک مرکز دانش بنیان، به این نتایج دست یافتند که فرآیندهای مدیریت دانش تاثیر معناداری بر سرمایه فکری دارند و جهت بارور کردن سرمایه های فکری می توان از فرآیندهای مدیریت دانش و تغییر در ابعاد آن استفاده نمود.

نتایج پژوهش دارابی، نصیری و مولایی ایل ذوله (۱۳۹۶) نیز حاکی از آن است که کارایی و اثربخشی دانشگاه علوم پزشکی استان مازندران در گرو توجه بیشتر به سرمایه انسانی و ساختاری و رفع موانع ارتقای سرمایه ارتباطی (مشتري) است.

همچنین هالایان مطلق، حسن زاده و زندیان (۱۳۹۶) در پژوهشی مشترک به این نتیجه دست یافتند که بر پایه الگوی پژوهش مورد نظر، تمامی ابعاد مدیریت دانش با عملکرد منابع انسانی ارتباط مثبت و معنی داری دارند. از میان ابعاد مدیریت دانش، بُعد نگهداری دانش بیشترین ارتباط و بُعد توسعه دانش، کمترین ارتباط را با عملکرد منابع انسانی دارد.

براساس یافته های پژوهش دانش، کاظمی علیشاهی و سهیلی (۱۳۹۹) سرمایه اجتماعی می تواند به عنوان یکی از قابلیت های سازمان به شمار آید و در خلق و تسهیم دانش موجود در سرمایه های فکری و مدیریت دانش سازمان کمک بسیاری نماید.

۴-۲-۳. آزمون فرضیه سوم: بین مدیریت دانش و نوآوری در کتابخانه های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

جهت ارتباط سنجی میان مدیریت دانش به عنوان متغیر وابسته در این مسأله و نوآوری به عنوان متغیر مستقل، از ارتباط سنجی رگرسیونی استفاده گردید و به این منظور اعداد حاصل از پرسشنامه از حالت کد خارج شده و به مقیاس فاصله ای و نسبتی تبدیل شده اند. در این راستا جداول تحلیلی رگرسیونی به شرح زیر استخراج گردیدند. نتایج آزمون این فرضیه در جداول شماره ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۱۷ گزارش شده و ضرایب همبستگی بین دو مولفه مدیریت دانش و نوآوری در جدول ۱۴، ارائه

گردیده است.

جدول ۱۴- ضرایب همبستگی بین مولفه‌های نوآوری و مدیریت دانش

همبستگی		مدیریت دانش	نوآوری
مدیریت دانش	ضریب همبستگی پیرسون	۱	**/۹۹۶
	معناداری		/۰۰۰
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲
نوآوری	ضریب همبستگی پیرسون	**/۹۹۶	۱
	معناداری	/۰۰۰	
	تعداد	۳۸۲	۳۸۲

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

داده‌های جدول ۱۴ نشان می‌دهد، ضریب همبستگی پیرسون بین مولفه‌های مدیریت دانش و نوآوری برابر ۰/۹۹۶ و سطح معناداری آن برابر ۰/۰۰۰ بوده که کمتر از ۰/۰۵ است. بنابراین، رابطه بین سرمایه فکری و نوآوری معنادار است. با توجه به مثبت بودن ضریب همبستگی پیرسون، مشخص می‌شود که هرچه ابعاد مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی افزایش پیدا کند، نوآوری بیشتر می‌شود.

جدول ۱۵- نتایج مدل همبستگی بین مولفه‌های مدیریت دانش و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی ایران

منبع تغییرات	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۱	۰/۹۹۲	۰/۹۹۳	۰/۹۹۶

جدول ۱۵، به بررسی ارتباطات همبستگی بین متغیرها اشاره دارد. در این جدول ضریب همبستگی برابر (R=۰/۹۹۶) گزارش شده و توان دوم آن، که همان ضریب تعیین است، برابر ۰/۹۹۳ می‌باشد. ضریب تعیین بیان می‌کند که چه میزان از متغیر پاسخ از طریق متغیر پیشگو و مستقل قابل تبیین و گزارش است. با مشاهده مقدار ۰/۹۹۳ مشخص است که مدل ارتباطی بین این دو مولفه به شدت بالا بوده و تقریباً ۹۹ درصد مدیریت دانش توسط نوآوری قابل بیان است.

جدول ۱۶- تحلیل واریانس مولفه‌های مدیریت دانش و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	معناداری
رگرسیون	۸۳۱۳/۱۹۸	۱	۸۳۱۳/۱۹۸	۵۰۳۸۲/۷۵	/۰۰۰
باقیمانده	۶۲/۷۰۰	۳۸۰	۰/۱۶۵		
کل	۸۳۷۵/۸۹۹	۳۸۱			

بعد از بررسی ارتباط میان مولفه‌های مدیریت دانش و نوآوری و مشخص شدن این ارتباط، با استفاده از جدول آتوا (جدول ۱۶) به بررسی کفایت مدل می‌پردازیم. در این جدول با استفاده از ستون معناداری مشخص شد که مدل رگرسیونی ارائه شده، مدل خوب و باکفایتی است، زیرا مقدار معناداری برابر عدد (۰/۰۰۰) اعلام شده که از مقدار پیش فرض صفر کم‌تر است. همچنین مقدار آماره F نیز بر طبق جدول برابر با ۵۰۳۸۲/۷۵ بوده که مقدار بسیار بزرگی است و مقدار خطای مشخص شده در این جدول عدد بسیار کوچکی را نسبت به مدل نشان می‌دهد.

جدول ۱۷- ضرایب ارتباط رگرسیونی بین مولفه‌های نوآوری و مدیریت دانش

منبع	آماره T	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	معناداری
		بتا	خطای تغییرات	
ضریب ثابت	-۹/۵۰۸		۰/۰۸۲	-۰/۷۸۴
نوآوری	۲۲۴/۴۶	۰/۹۹۶	۰/۰۰۶	۱/۲۶۴

در جدول ضرایب (جدول ۱۷)، مقدار ضریب مربوط به مولفه نوآوری برابر عدد (۱/۲۶۴) بوده و با توجه به ستون معناداری مشخص شد که این ضریب معنادار است و می‌توان از آن در مدل استفاده نمود. همچنین با توجه به مقدار ثابت، مقدار این ضریب برابر با (-۰/۷۸۴) اعلام شده که معنادار نیز می‌باشد. با توجه به جداول آماری گزارش شده، مدل ارتباطی بین این دو مولفه عبارت است از:

$$\text{نوآوری} = ۱/۲۶۴ \times \text{نوآوری} - ۰/۷۸۴ = \text{مدیریت دانش}$$

جدول ۱۸- نتیجه آزمون فرضیه فرعی سوم

رابطه مورد آزمون	ضریب بتا	آماره T	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
نوآوری بر مدیریت دانش	۰/۹۹۶	۲۲۴/۴۶	۰/۰۰۰	تایید فرضیه

بر این اساس می‌توان با استناد به جدول ۱۸، بیان کرد که بین نوآوری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد. شدت این اثرگذاری نیز برابر ۲۲۴ درصد است. در رابطه با مدیریت دانش و نوآوری، نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد کارکنانی که مدیریت دانش را به اشتراک می‌گذارند، بیشتر به ایجاد، ترویج و اجرای ایده‌های نوآورانه می‌پردازند. به عبارت دیگر، ارتباطی مستقیم و بدون واسطه میان مدیریت دانش و نوآوری وجود دارد (رادالی و همکاران، ۲۰۱۴). مدیریت دانش یک ابزار بنیادی به منظور دریافت و توزیع دانش از درون و

بیرون سازمان برای نوآوری و بهبود عملکرد است (لوبک و همکاران^۱، ۲۰۱۶). برخی پژوهش‌ها تاییدکننده ارتباط معناداری بین مدیریت دانش و نوآوری در سازمان‌ها می‌باشد، از جمله: لطیفی جلیسه، خیراندیش و افشاری‌پور (۱۳۹۸) در پژوهشی فراتحلیلی، رابطه مدیریت دانش و نوآوری در سازمان‌ها را با تاکید بر ابعاد و متغیرها مورد بررسی قرار دادند که نتایج نشان داد، توسعه دانش، تسهیم دانش، استفاده از دانش، نگهداری دانش به ترتیب بیشترین تاثیر را بر متغیر نوآوری دارند. نتایج یافته‌های یسلی، کوشا و بیوکبس^۲ (۲۰۱۶) نشان داد رابطه مثبت و معناداری بین نوآوری و تسهیم دانش وجود دارد. سولستیانی و همکاران^۳ (۲۰۱۶) در پژوهش خود با عنوان «قابلیت نوآوری براساس رفتار تسهیم دانش»، رابطه مثبت و معنادار نوآوری با تسهیم دانش را تایید می‌نمایند. اسلام و همکاران (۲۰۱۷) نیز در پژوهشی به بررسی تاثیر مدیریت دانش و نوآوری خدمات در کتابخانه‌های دانشگاهی پرداختند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که چرخه مدیریت دانش با نوآوری خدمات ارتباط دارد. همچنین جذب دانش و ایجاد آن به‌طور قابل توجهی در مدیریت نوآوری برای خدمات کتابخانه‌های دانشگاهی موثر است. ساتایاراکاسا و بون ایت^۴ (۲۰۱۸) در تحقیقی به این نتیجه دست یافتند که رهبری مدیریت دانش، تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد نوآوری محصول دارد. بنابراین، بحث و بررسی در زمینه مدیریت دانش و تاثیر آن بر نوآوری، در راستای بهبود عملیات سازمان امری ضروری است.

۴-۲-۴. فرضیه اصلی: بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در

کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معناداری وجود دارد. در این فرضیه با استفاده از روش معادلات ساختاری به بررسی ارتباط بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران پرداخته شد. هرچند ارتباط بین متغیرها در فرضیه‌ها به اثبات رسیده است، لذا، با استفاده از روش معادلات ساختاری و استفاده از آزمون‌های تی و کای اسکور و برخی معیارهای دیگر مورد استفاده در این

<http://stlm.gom.ac.ir>

1. Loebbecke & et al
2. Yesli, Kosha & Buyukbese
3. Sulistiyani & et al.
4. Sattayarakasa & Boon- itt

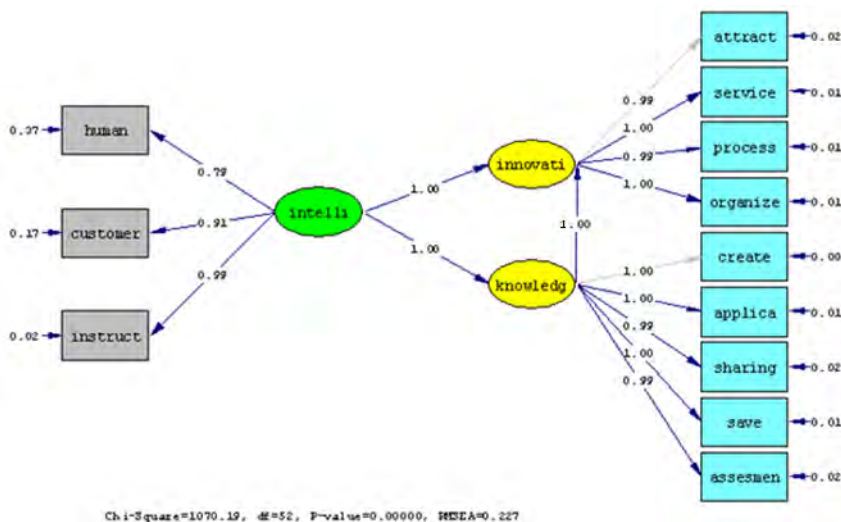
روش به ارزیابی این ارتباط می‌پردازیم. با توجه به اطلاعات موجود ابتدا تمامی ۱۰۳ گویه به مولفه‌های اصلی تبدیل شد که این مولفه‌ها عبارتند از:

سرمایه فکری: سرمایه انسانی، سرمایه مشتری (رابطه‌ای)، سرمایه ساختاری،

نوآوری: جذب مخاطب، خدمات، فرآیندی، سازمانی،

مدیریت دانش: خلق دانش، کاربرد دانش، تسهیم دانش، ذخیره دانش، ارزیابی دانش.

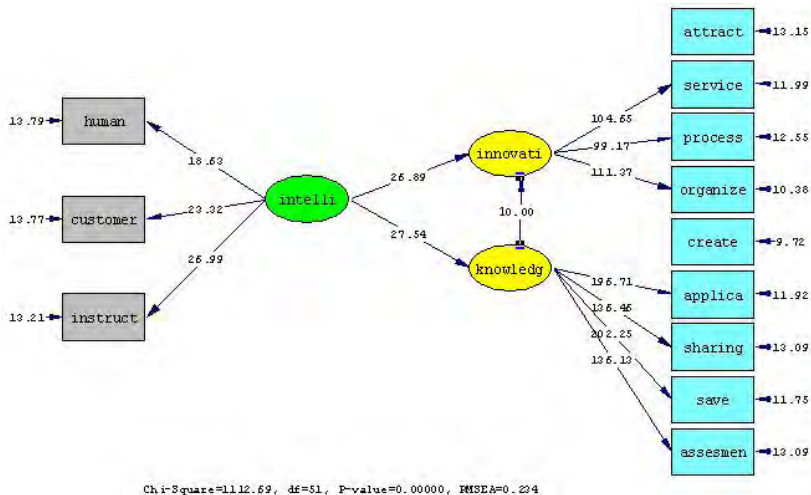
بارهای عاملی باید از طریق آزمون مورد ارزیابی قرار گیرند تا ارتباط بین متغیرهای آشکار و پنهان مشخص شود. با توجه به ضرایب و بارعاملی مشخص شده در این پژوهش، ارتباط قوی بین متغیرهای پنهان و آشکار به وضوح مشخص است، زیرا این مقادیر به شدت به عدد یک نزدیک هستند. همچنین با توجه به نظر کلان^۱ از محققین برجسته معادلات ساختاری، مشخص است که بارهای عاملی در مدل تبیین شده (همه بالای ۰/۳) که نشان از ارزش بالای ارتباطی بین متغیرهاست.

نمودار ۲- بار عاملی بین متغیرهای پژوهش

براساس نمودار ۳، آماره T تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری (۲۶/۸۹)، آماره T تاثیر مدیریت دانش بر سرمایه فکری (۲۷/۵۴) و آماره T نوآوری بر مدیریت دانش (۱۰/۰۰) می‌باشد. از آنجا که همه مقادیر در بازه $+1/96$ و $-1/96$ قرار ندارند، نشان‌دهنده ارتباط قوی بین متغیرها و

معناردار بودن مسیر و مناسب بودن مدل ساختاری است (آزمون تی در لیزرل نشان می‌دهد که مقادیر روی خط باید از ۱/۹۶ بزرگ‌تر باشند تا ارتباط معنادار شود). در مجموع می‌توان مدل نهایی پژوهش را به جامعه آماری تعمیم داد. از این‌رو، تمامی فرضیه‌های پژوهش تایید می‌شود.

نمودار ۳- مدل برونداد نرم‌افزار لیزرل با مقادیر T-Value

با توجه به خروجی نرم‌افزار لیزرل و براساس آزمون‌های ارائه شده در این نرم‌افزار، نتایج تحلیل ضریب تعیین در جدول ۱۹ قابل مشاهده است:

جدول ۱۹- ضریب تعیین مولفه‌ها براساس خروجی نرم‌افزار لیزرل

مولفه‌ها	ابعاد	ضریب تعیین R^2
سرمایه فکری	انسانی	۰/۶۳
	رابطه‌ای	۰/۸۳
	ساختاری	۰/۹۸
نوآوری	جذب و بازاریابی	۰/۹۸
	خدمات	۰/۹۹
	فرآیندی	۰/۹۹
	سازمانی	۰/۹۹
مدیریت دانش	خلق دانش	۱
	به‌کارگیری دانش	۰/۹۹
	تسهیم دانش	۰/۹۸
	ذخیره دانش	۰/۹۹
	ارزشیابی دانش	۰/۹۸

R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری به کار می‌رود. R^2 نشان‌دهنده تأثیری است که یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا می‌گذارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته می‌شود. با توجه به مقادیر R^2 مشخص است که ضریب تعیین تمامی مقادیر بسیار به عدد یک نزدیک است و این مطلب نشان‌دهنده آن است که ارتباط بین مولفه‌ها و متغیرهای اصلی با یکدیگر به شدت بالا می‌باشد. در ادامه آزمون‌های نیکویی برازش که خوبی مدل را نشان می‌دهد، ارائه می‌شود.

جدول ۲۰- مشخصه‌های برازندگی مدل

شاخص	GFI	RMSEA	CFI	AGFI	NFI
میزان مورد قبول	بالاتر از ۰/۶	کمتر از ۰/۱	بالاتر از ۰/۹	بالاتر از ۰/۵	بالاتر از ۰/۹
میزان برآورد شده	۰/۶۸	۰/۰۳	۰/۹۶	۰/۵۲	۰/۹۵

شاخص‌های برازش به دست آمده برای مدل آزمون شده در جدول ۲۰ نشان می‌دهد که شاخص RMSEA در مدل برآورد شده با میزان ۰/۰۳ از سطح قابل قبولی برخوردار بوده و سایر شاخص‌های برازش شده مانند CFI، GFI، NFI، AGFI به ترتیب برابر ۰/۹۶، ۰/۹۵، ۰/۶۸ و ۰/۵۲. همه از میزان قابل قبولی برخوردار هستند. بنابراین، مشخصه نیکویی برازش نشان داد که داده‌ها با ساختار عاملی این مدل، برازش مناسبی دارند. به طور کلی در برنامه لیزرل، هر یک از شاخص‌های بدست آمده برای مدل، به تنهایی دلیل برازندگی مدل یا عدم برازندگی آن نیستند، بلکه شاخص‌ها را باید در کنار یکدیگر و با هم تفسیر کرد. مقدار به دست آمده برای این شاخص‌ها نشان داد که الگو در جهت تبیین و برازش، از وضعیت مناسبی برخوردار بوده و شاخص‌های برازش مدل وضعیت مناسبی دارند. بنابراین، پاسخ به فرضیات پژوهش بلامانع می‌باشد که تمامی این نتایج در جدول شماره ۲۰، خلاصه شده است.

در پایان با توجه به خروجی‌های جدول شماره ۲۱، می‌توان چنین اظهار کرد که ارتباط هر متغیر مستقل در نظر گرفته شده و نتایج آزمون فرضیه‌های فرعی مورد تأیید قرار گرفته و میانگین درصدی این آزمون‌ها ۹۸ درصد می‌باشد. همچنین در پاسخ به فرضیه اصلی این پژوهش که بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد، می‌توان گفت این فرضیه مورد تأیید قوی قرار می‌گیرد، زیرا این مدل ارتباطی

به شدت مدل قابل قبولی بوده است.

جدول ۲۱- نتایج فرضیه‌های فرعی و اصلی پژوهش و رتبه‌بندی آن

فرضیه‌های فرعی	بتا	تعدیل شده ضریب تعیین	آماره T	رتبه	نتیجه آزمون
سرمایه فکری با نوآوری رابطه معناداری دارد.	%۹۶۴	%۹۳۹	۷۰/۴۶	۲	تایید
مدیریت دانش با سرمایه فکری رابطه معناداری دارد.	%۹۶۳	%۹۲۷	۶۹/۷۲	۳	تایید
نوآوری با مدیریت دانش رابطه معناداری دارد.	%۹۹۶	%۹۹۲	۲۲۴/۴۶	۱	تایید
فرضیه اصلی: بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد.					تایید
میانگین: ۹۸٪					

با توجه به تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری و همچنین تاثیر مدیریت دانش بر نوآوری، می‌توان به نقش میانجی مدیریت دانش در تاثیر سرمایه فکری بر نوآوری رسید. مدیریت دانش با مدیریت و تسهیل فعالیت‌های دانش محور، سرمایه فکری موجود در سازمان را به رفتار نوآورانه بدل کرده و از این طریق، عملکرد سازمانی را بهبود می‌بخشد (گیلبرت، ۲۰۱۷). بررسی‌ها نشان می‌دهد که مدیریت دانش، پیش‌نیاز ضروری سرمایه فکری برای تبدیل شدن به رفتار نوآورانه می‌باشد، زیرا مدیریت دانش به معنای اقدامی است که در آن کارکنان اطلاعات درون و برون‌سازی را با دیگران به اشتراک می‌گذارند (مور و همکاران، ۲۰۱۲) و از این طریق، ایده‌های نوآورانه در سازمان شکل می‌گیرد. در این راستا پژوهش‌های زیر مبانی نظری فوق را تایید می‌کند:

چوپانی و همکاران (۱۳۹۳) بیان کردند که از بین مولفه‌های سرمایه فکری، دو بُعد سرمایه انسانی و مشتری به عنوان متغیرهای پیش‌بین، معیار ورود به معادله نهایی رگرسیون برای توضیح تغییرات نوآوری سازمانی را دارند. صالحی و دانایی‌فرد (۱۳۹۴) در بررسی نقش تسهیم دانش در رابطه میان اجزای سرمایه‌های فکری و رفتار نوآورانه نشان دادند که سرمایه‌های فکری به‌طور مستقیم، رفتار نوآورانه را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد، اما با مداخله تسهیم دانش، این رابطه تقویت می‌شود. نتایج پژوهش خوراکیان، کدخدا و ملازاده یزدانی (۱۳۹۶) نشان داد، وجود رابطه میان بُعد انسانی سرمایه فکری و رفتار نوآورانه از طریق نقش میانجی، دو بُعد رفتار اشتراک دانش را تایید می‌کند. یافته‌های پژوهش کرم‌پور، مسعودی و ابراهیمی (۱۳۹۷) نیز نشان می‌دهد که سرمایه فکری بر تسهیم دانش و نوآوری سازمانی تاثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین براساس این یافته‌ها، تسهیم دانش با ضریبی برابر با ۳۰٪ تاثیر مثبتی بر نوآوری دارد. نتایج پژوهش بورقانی

فراهانی، آبدارزاده و فتوت (۱۳۹۷) نشان داد که سرمایه‌های فکری به‌طور مستقیم بر مدیریت دانش، یادگیری سازمانی و نوآوری سازمانی روزنامه‌های پرشمارگان اثر مثبت و معناداری دارد و همچنین مدیریت دانش و یادگیری سازمانی در تاثیر سرمایه‌های فکری بر نوآوری سازمان نقش میانجی دارند. یافته‌های به دست آمده از پژوهش دهقانی سلطانی، مصباحی و طالبی (۱۳۹۷) نشان داد که ارزش‌های سازمانی در رهبری دانش‌گرا تاثیر مثبت و معناداری بر عملکرد نوآوری دارد. این در حالی است که تسهیم دانش در رابطه فوق نقش میانجی دارد. نتایج پژوهش سهامی و همکاران (۱۳۹۹) نشان می‌دهد که اجرای نوآوری باز با رویکرد سرمایه انسانی منجر به ارتقاء دانش سازمان، ایجاد رابطه برد-برد، افزایش سرمایه ارتباطی و کسب قدرت و اعتبار برای سازمان خواهد شد. اگبو^۱ (۲۰۰۴) در پژوهشی نقش مدیریت دانش و سرمایه‌های فکری را بر نوآوری سازمانی بررسی کرده و نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین مدیریت دانش و سرمایه فکری با نوآوری سازمانی وجود دارد.

۵. نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش شناسایی نقش واسط مدیریت دانش در تاثیر اجزای سرمایه‌های فکری بر نوآوری در کتابخانه‌های عمومی کشور می‌باشد. تغییرات سریع در محیط امروزی، اکتساب و به روزرسانی دانش توسط سازمان‌ها به منظور کسب مزیت رقابتی به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده است. سازمان‌ها با کاربست مدیریت دانش، امکان خلاقیت و نوآوری در فعالیت‌ها، فرآیندها، محصولات و خدمات خود را فراهم کرده و در نتیجه در رقابت با سایر سازمان‌ها از حالت انفعالی خارج خواهند شد.

با این وجود مطالعه چنین ویژگی‌های سازمانی و قرار دادن این ویژگی‌ها در مسیر صحیح خود برای رشد سازمان بسیار حیاتی است. علی‌رغم اهمیت موضوع، تاکنون توجه به موضوع بررسی نقش سرمایه‌های فکری بر نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی به عنوان مبحثی مهم و دارای اهمیت سازمانی در میان پژوهشگران حوزه کتابخانه‌های عمومی مورد بررسی قرار نگرفته است. اما در پژوهش‌های مختلف هر کدام از این متغیرها به‌طور جداگانه بررسی و تحلیل شده‌اند.

بنابراین، در محیط اطلاعاتی به سرعت در حال تغییر، کتابخانه‌های عمومی به عنوان سازمان‌هایی خدماتی به سرعت توسعه یافته و از برخی اصول مدیریت دانش به منظور ارتقاء خدمات کتابخانه‌ای استفاده می‌کنند که عدم توجه به آن باعث عدم اثربخشی و کارایی آنان می‌گردد. لذا، نتایج حاصل از این پژوهش به شرح زیر است.

نتایج حاصل از فرضیه فرعی اول پژوهش نشان داد، در کتابخانه‌های عمومی بین سرمایه فکری با نوآوری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و میان مولفه‌های سرمایه فکری، سرمایه ساختاری (۰/۹۹) از بیشترین تبیین‌کنندگی برخوردار بوده و سرمایه رابطه‌ای (۰/۹۱) و سرمایه انسانی (۰/۷۹) در رتبه‌های بعدی تبیین‌کنندگی سرمایه فکری قرار دارند. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش کرم‌پور، مسعودی و ابراهیمی (۱۳۹۷)، خوراکیان، کدخدا و ملازاده یزدانی (۱۳۹۶)، بورقانی فراهانی، آبدارزاده و فتوت (۱۳۹۵)، چوپانی و همکاران (۱۳۹۳)، سیلاورجا و همکاران^۱ (۲۰۰۷) به نقل از: مینشن^۲، (۲۰۱۲)، زرنلر و همکاران (۲۰۰۸)، قربانی و همکاران (۲۰۱۲)، مور و همکاران (۲۰۱۲)، دلگادو و همکاران (۲۰۱۴) و پرستر و همکاران (۲۰۱۶) همخوانی دارد، اما با پژوهش‌های عصاره، یزدانفر و قاسمی (۱۳۹۳)، صالحی و دانایی‌فرد (۱۳۹۴) همسو نیست. بنابراین، براساس نتایج به دست آمده از تحقیق می‌توان بیان کرد که هر چقدر سرمایه‌های فکری در کتابخانه‌های عمومی از سطح مطلوبی برخوردار باشند، نوآوری در آن کتابخانه‌ها بیشتر و کتابداران نوآورتر خواهند شد. به نظر می‌رسد سرمایه‌های فکری به سبب تأکیدی که بر منابع (انسانی، ساختاری و رابطه‌ای) دارند، موجبات افزایش نوآوری در بین کارکنان کتابخانه‌های عمومی را فراهم خواهند کرد.

نتایج حاصل از فرضیه فرعی دوم تحقیق بیانگر این است که رابطه مثبت و معناداری بین سرمایه فکری با مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی وجود دارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش روحی‌پناه و همکاران (۱۳۹۱)، رضایی و همکاران (۱۳۹۲)، محسنی‌فرد و همکاران (۱۳۹۲)، علامه و همکاران (۱۳۹۴) و حسنوی و همکاران (۱۳۹۵) که نشان دادند بین سرمایه‌های فکری و مدیریت دانش رابطه مستقیمی وجود دارد، همخوانی دارد. از بین مولفه‌های مدیریت دانش، خلق دانش (۱/۰۰)، کاربرد دانش (۱/۰۰) و ذخیره دانش (۱/۰۰) از بیشترین

1. Silavarja & et al

2. Mention

تبیین‌کنندگی برخوردار است و تسهیم دانش (۹۹/۰) و ارزیابی دانش (۹۹/۰) در رتبه‌های بعدی تبیین‌کنندگی قرار دارند. با توجه به بیشترین مقدار تبیین‌کنندگی مدیریت دانش توسط ابعاد خلق دانش، کاربرد دانش و ذخیره دانش است، بنابراین، براساس نتایج به دست آمده از تحقیق می‌توان بیان کرد در کتابخانه‌های عمومی هرچه از سرمایه‌های فکری (انسانی، ساختاری و رابطه‌ای) به خوبی بهره‌برداری شود، مدیریت دانش در میان آنها نیز بیشتر خواهد بود. به نظر می‌رسد سرمایه‌های فکری به سبب تأکیدی که بر پتانسیل کتابخانه‌های عمومی دارد، موجبات افزایش مولفه‌های مدیریت دانش در بین کارکنان کتابخانه‌های عمومی شده است. همچنین این نتیجه قابل دریافت است که مدیران کتابخانه‌های عمومی باید به سرمایه‌های فکری جهت خلق دانش، کاربردی کردن دانش، حفظ، ذخیره و ارزیابی دانش کتابداران توجه نمایند، تا آنان بتوانند به صورت مستمر اطلاعات مربوط به مهارت‌های خود را مستندسازی کرده و از مدیریت دانش یکدیگر بهره‌مند شوند.

نتایج حاصل از فرضیه فرعی سوم این پژوهش نشان می‌دهد، رابطه مثبت و معناداری بین نوآوری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی وجود دارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های دهقان نجم (۱۳۸۸)، دلگادو و همکاران (۲۰۱۴)، صالحی و دانایی‌فرد (۱۳۹۴)، لطیفی جلیسه، خیراندیش و افشاری‌پور (۱۳۹۸) سولیستیان و همکاران (۲۰۱۶) و یسلی، کوشا و بیوکبس (۲۰۱۶) و اسلام و همکاران (۲۰۱۷) همخوانی دارد. اما با یافته‌های ماتوس و همکاران (۲۰۱۶) همخوانی ندارد. بنابراین، براساس نتایج به دست آمده از تحقیق می‌توان گفت که هرچه مدیریت دانش کارکنان کتابخانه‌های عمومی بیشتر باشد، عملکرد نوآوری آنان بیشتر خواهد بود. مدیریت دانش به سبب تأکیدی که بر مولفه‌های (خلق، ذخیره، کاربرد، تسهیم و ارزیابی دانش) در بین کارکنان کتابخانه‌های عمومی دارد، موجب افزایش عملکرد نوآوری در بین کارکنان کتابخانه‌های عمومی شده است. برای دلایل تشریح این تأثیرگذاری می‌توان گفت که گستره ابعاد مدیریت دانش در کتابخانه‌ها تا اندازه زیادی بستگی به تلاش کتابدارانی دارد که زمینه ابعاد مدیریت دانش را تسهیل و تسریع می‌نمایند. در نتیجه، با توجه به اینکه نوآوری فرآیندی دانش‌محور است، تمامی عواملی که منجر به انواع نوآوری می‌شود، ریشه در مدیریت دانش دارند. نتایج حاصل از فرضیه اصلی پژوهش نشان می‌دهد، رابطه معنادار و مثبتی بین سرمایه فکری و نوآوری با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران وجود دارد، و فرضیه اصلی این پژوهش به اثبات رسید. همچنین مشخص شد که بیشترین رابطه معناداری بین مولفه‌های

نوآوری با مدیریت دانش (۲۲۴/۴۶) می‌باشد. همچنین رابطه معناداری بین مولفه‌های سرمایه فکری با نوآوری (۷۰/۴۶) و مدیریت دانش با سرمایه فکری (۶۹/۷۲) است و به سرمایه‌های فکری به عنوان اهرمی برای خلاقیت، نوآوری، حفظ و نگهداری، تولید، به‌کارگیری، انتقال و ارزیابی دانش توجه می‌شود. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های آگبو (۲۰۰۴) و صالحی و دانایی‌فرد (۱۳۹۴) همخوانی دارد. بنابراین، براساس نتایج به دست آمده از این پژوهش می‌توان بیان کرد که هر چقدر مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی از سطح مطلوبی برخوردار باشد، نوآوری در آن کتابخانه‌ها بیشتر و کتابداران نوآورتر خواهند شد. به نظر می‌رسد مدیریت دانش به سبب تأکیدی که بر ایجاد، ذخیره، انتقال، کاربرد و ارزیابی دانش دارد، موجب افزایش نوآوری در بین کارکنان کتابخانه‌های عمومی می‌شود.

۶. پیشنهادات پژوهش

- با توجه به تاثیر مثبت و معنادار بین سرمایه فکری و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی، پیشنهاد می‌شود:

با نگرشی نظام‌مند، ضمن توجه به ویژگی کتابخانه‌های عمومی، به مجموعه مولفه‌های سرمایه فکری توجه شود، زیرا نتایج پژوهش نشان داد کتابخانه‌هایی که سطح مطلوبی از سرمایه فکری را دارند، نوآورتر بوده و با القای دانش و ایده‌های جدید و افزایش توانایی فهم و به‌کارگیری آنها، نوآوری را تسهیل می‌کنند. کتابخانه‌های عمومی با برنامه‌ریزی دقیق، نسبت به افزایش قابلیت‌ها و مهارت‌های تخصصی کتابداران مبادرت ورزند. کتابخانه‌های عمومی می‌توانند با برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت، افزایش ثروت سازمانی در مولفه سرمایه انسانی را فراهم آورند. سازوکارهایی در حوزه مدیریت منابع انسانی اتخاذ کرده و به مهارت‌ها، تجارب، دانش، توانایی و رضایت کتابداران توجه نمایند و به مدیریت دانش به عنوان یک منبع نوآوری در کتابخانه‌ها نگریسته شود که موجبات افزایش رضایت شغلی، وفاداری سازمانی را فراهم می‌آورد. ایجاد سامانه‌ای جهت تبادل تجربه‌ها و دانش ضمنی کتابداران با یکدیگر توسط مسئولین، که در نهایت باعث تقویت نقش سرمایه‌های فکری در نوآوری کتابخانه‌های عمومی خواهد شد. نسبت به راه‌اندازی پایگاه داده اطلاعاتی و استفاده از فناوری‌های نوین و راه‌اندازی واحد سازمانی ارتباط با مشتریان و اخذ دیدگاه مخاطبان خود و برقراری ارتباط دوسویه با آنان اقدام نمایند.

- با توجه به تاثیر مثبت و معنادار بین سرمایه فکری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های

عمومی، پیشنهاد می‌شود:

در کتابخانه‌های عمومی مدیران سبک مدیریت مشارکتی را انتخاب نمایند و با دخیل نمودن کتابداران در تصمیم‌گیری‌ها زمینه نوآوری را فراهم آورند. سعی شود محیط کاری کتابداران به گونه‌ای طراحی گردد که برقراری ارتباط و تعامل بین آنها تسهیل شده و با تشکیل تیم‌های کاری، کار گروهی در کتابخانه‌های عمومی تقویت شود.

- با توجه به تاثیر مثبت و معنادار بین نوآوری و مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی، پیشنهاد می‌شود:

با دریافت ایده‌های کتابداران نسبت به توسعه ایده‌های کاربردی و اجرای آنها اقدام شود. سازوکارهای تشویقی زمینه بروز ایده، از سوی کتابداران فراهم شود. از کتابدارانی که با خلاقیت خود زمینه ارائه محصولات و خدمات جدید را برای سازمان به ارمغان می‌آورند، حمایت شده و با تکنیک‌های مدیریتی نسبت به تحریک و افزایش خلاقیت آنان اقدام گردد.

در پایان با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد:

- انجام پژوهشی مشابه با نظرسنجی از کتابداران و کاربران کتابخانه‌های عمومی و مقایسه

نتایج آن با پژوهش حاضر

- انجام پژوهش مشابه در سایر کتابخانه‌ها و مقایسه نتایج آنها با یکدیگر

- انجام پژوهشی در راستای امکان‌سنجی سرمایه‌های فکری، نوآوری و مدیریت دانش در

کتابخانه‌های عمومی کشور.

منابع

۱. امیر اینانلو، ا. (۱۳۹۶). **ویژگی‌های مناسب الگوی بازاریابی کتابخانه‌های عمومی ایران با توجه به الگوهای بازاریابی**. رساله دکتری. گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی.
۲. آزاده دل، م. ف.؛ فرحیند، ف.؛ اوشک سرایی، م.؛ صالحی کردآبادی، س. (۱۳۹۲). **بهبود رفتارهای نوآورانه کارگران از طریق مولفه‌های مدیریت دانش در شرکت‌های تولیدی**. در: چهارمین کنفرانس ملی مهندسی مدیریت نوآوری ایران: ۱۴-۱.
۳. بورقانی فراهانی، س.؛ آبدارزاده، پ.؛ فتوت، ب. (۱۳۹۵). **اثر سرمایه‌های فکری بر نوآوری سازمانی با میانجی‌گری مدیریت دانش و یادگیری سازمانی در رسانه‌های نوشتاری**. پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، ۱۶(۱): ۲۳-۴۸.
۴. پوراسدی، م.؛ معدنی، ج. (۱۳۹۴). **ارائه الگوی بررسی یادگیری سازمانی با تسهیم دانش و عملکرد نوآوری (مورد مطالعه: سرکلاتری سوم شهر تهران)**. مدیریت انتظامی، ۱۰(۴): ۶۲۶-۶۴۷.
۵. چوپانی، ح.؛ زارع خلیلی، م.؛ قاسمی، ع.؛ غلامزاده، ح. (۱۳۹۳). **بررسی رابطه بین مدیریت دانش و سرمایه‌های فکری با نوآوری سازمانی (مطالعه موردی: شرکت‌های سهامی بیمه توسعه)**. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۲(۱): ۲۸-۵۶.
۶. حسن‌پور، د.؛ یزدانی، ح. ر. (۱۳۹۱). **بررسی ارتباط بین ارزش افزوده سرمایه فکری و عملکرد مالی، اقتصادی و بازار سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایران**. بررسی حسابداری و حسابرسی، ۱۹(۴): ۱۵-۳۲.
۷. حسن‌زاده، م. (۱۳۸۶). **مدیریت دانش: مفاهیم و زیرساخت‌ها**. تهران: نشر کتابدار.
۸. حسینی، ر.؛ اخوان، پ.؛ رمضان، م.؛ زاهدی، م. ر. (۱۳۹۵). **ارائه مدل سنجش میزان تاثیر مدیریت دانش بر سرمایه‌های فکری در یک مرکز دانش بنیان**. مدیریت فردا، ۱۵(۴۶): ۱۹-۳۶.
۹. خوراکیان، ع. ر.؛ کدخدای، ن.؛ ملازاده یزدانی، ب. (۱۳۹۶). **بررسی نقش سرمایه فکری بر رفتار نوآورانه با تاکید بر نقش میانجی‌گری اشتراک دانش (مطالعه موردی پژوهشکده هوا خورشید)**. مدیریت نوآوری، ۱۶(۱): ۱۴۱-۱۳۴.
۱۰. دانش، ف.؛ کاظمی علیشاهی، ح.؛ سهیلی، ف. (۱۳۹۹). **رابطه سرمایه اجتماعی با سرمایه فکری و مدیریت دانش در بیمه ایران**. علوم و فنون مدیریت اطلاعات، ۲۶(۲): ۱۲۹-۱۵۵.
۱۱. درویشی، م.؛ ضیایی بیده، ع. (۱۳۹۶). **بررسی نقش سرمایه فکری در توسعه انواع نوآوری سازمانی با تاکید بر رویکرد زیست محیطی (پژوهشی در صنعت نفت، گاز، و پتروشیمی استان خوزستان)**. مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت، ۹(۳۴): ۱۴۵-۱۷۰.
۱۲. دهقان نجم، م. (۱۳۸۸). **مدیریت دانش و نقش آن در نوآوری سازمانی**. مهندسی خودرو و صنایع وابسته، ۱۰: ۴۷-۵۲.
۱۳. دهقانی سلطانی، م.؛ مصباحی، م.؛ طالبی، ی. (۱۳۹۷). **تاثیر ارزش‌های سازمانی و رهبری دانش‌گرا بر عملکرد نوآوری با تبیین نقش تسهیم دانش**. ابتکار خلاقیت در علوم انسانی، ۸(۳): ۴۳-۷۴.
۱۴. رضایی، ح. ر.؛ رضایی، ل.؛ منوچهری، ف. (۱۳۹۲). **نقش مدیریت دانش و سرمایه فکری در ارتقاء کیفیت خدمات (مطالعه موردی بیمارستان فقیهی شیراز)**. حسابداری سلامت، ۲(۱): ۲۰-۳۴.
۱۵. روحی پناه، ع.؛ جاجرمی‌زاده، م.؛ نیک‌کار، م. (۱۳۹۱). **بررسی تاثیر ابعاد دارایی‌های نامشهود سازمانی (سرمایه اجتماعی و سرمایه فکری) بر مدیریت دانش در شرکت آب و فاضلاب استان یزد**. در: سومین همایش ملی مهندسی

صنایع و سیستم.

۱۶. سهامی، ا.؛ صفری، ع.؛ انصاری، ر.؛ شامی برزکی، ع. (۱۳۹۹). طراحی الگوی نوآوری باز با رویکرد سرمایه انسانی در صنعت فولاد (مطالعه موردی: شرکت فولاد مبارکه). توسعه کارآفرینی، ۱۳(۲): ص ۲۵۵-۲۷۲.
۱۷. شفیعی، س.؛ مرادی، م.؛ جعفری، م. (۱۳۹۸). سنجش بلوغ مدیریت دانش در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی (نمونه پژوهش: کتابخانه‌های عمومی کرمانشاه). مدیریت راهبردی دانش سازمانی، ۲(۶): ص ۱۰۹-۷۷.
۱۸. صالحی، ع.؛ دانایی‌فرد، ح. (۱۳۹۴). بررسی نقش تسهیم دانش در رابطه میان اجزای سرمایه فکری و رفتار نوآورانه. پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی، ۱۵(۱): ۱۰۹-۱۲۸.
۱۹. عصاره، ف.؛ یزدانفر، ش.؛ قاسمی، ا. (۱۳۹۳). استفاده از رویکرد سرمایه‌های فکری به منظور ارتقاء مزیت رقابتی پایدار در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۰(۳): ۴۹۵-۵۱۲.
۲۰. علامه، س.م.؛ شیخ ابومسعودی، ع. (۱۳۹۴). بررسی سرمایه فکری، با نقش میانجی مدیریت دانش و سرمایه فرهنگی بر عملکرد سازمان از منظر مدل BSC (مورد مطالعه: شرکت گاز اصفهان). حسابداری مدیریت، ۸(۲۴): ۷۳-۸۷.
۲۱. کرم‌پور، ع.؛ مسعودی، ن.؛ ابراهیمی، ا. (۱۳۹۷). بررسی نقش میانجی تسهیم دانش در رابطه بین سرمایه فکری و نوآوری سازمانی (مطالعه موردی: شرکت‌های نرم‌افزاری ایران). مدیریت فناوری اطلاعات، ۱۰(۱): ۱۸۵-۲۰۸.
۲۲. کشاورزی، ع.ح.؛ صفری، س.؛ حمیدی‌راد، ج. (۱۳۹۴). بررسی تاثیر تسهیم دانش بر یادگیری، نوآوری و عملکرد سازمانی. چشم‌انداز مدیریت دولتی، ۲: ۱۰۳-۱۲۸.
۲۳. کوهی رستمی، م.؛ حاجی زین‌العابدینی، م.؛ موری بختیاری، ن. (۱۳۹۸). تاثیر سرمایه اجتماعی با میانجی‌گری فرهنگ سازمانی بر امکان‌پذیری استقرار مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان. مطالعات کتابداری و علم اطلاعات، ۱۱(۲۶): ۱۴۲-۱۲۵.
۲۴. لطیفی جلپسه، س.؛ خیراندیش، م.؛ افشاری‌پور، ا. (۱۳۹۸). فراتحلیل رابطه مدیریت دانش و نوآوری در سازمان با تاکید بر ابعاد و متغیرهای میانجی. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۴(۴): ۱۶۴۳-۱۶۶۸.
۲۵. محسنی‌فرد، غ.؛ رضایی، غ.؛ حسینی‌راد، س.ع. (۱۳۹۲). رابطه سرمایه اجتماعی با سرمایه فکری و مدیریت دانش (مطالعه موردی: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان). رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، ۴(۳): ۱۳۹-۱۵۴.
۲۶. نصرالهی، ز.؛ طاهری دمنه، م.؛ دامکی، ع.م. (۱۳۸۸). نقش خلاقیت و نوآوری در رشد اقتصادی. در: تهران: دومین کنفرانس ملی خلاقیت‌شناسی و مهندسی و مدیریت نوآوری ایران.
۲۷. نمایان، ف.؛ فیض‌الهی، ص. (۱۳۹۴). تاثیر فرهنگ سازمانی بر عملکرد سازمان با نقش میانجی نوآوری (مطالعه موردی: شهرک صنعتی ایلام). فرهنگ ایلام، ۱۶(۴۶): ۱۶۲-۱۷۴.
۲۸. نوروزی چاکلی، ع.ر. (۱۳۸۷). نقش نوآوری در افزایش اثربخشی خدمات در کتابخانه‌های عمومی. در: خلاقیت و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی، مجموعه مقالات نشست تخصصی خلاقیت و نوآوری در کتابخانه‌های عمومی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، اداره کل پژوهش و آموزش.
۲۹. نوروزی، ی.؛ قاسمیان، ق.؛ زارعی، ع. (۱۳۹۸). نقش سرمایه فکری بر عملکرد کارکنان کتابخانه‌های عمومی استان آذربایجان غربی. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۵(۲): ۳۴۹-۳۶۶.
۳۰. هلالیان مطلق، ف.؛ حسن‌زاده، م.؛ زندیان، ف. (۱۳۹۶). تحلیل اثرات واسطه‌ای مولفه‌های مدیریت دانش در بهبود عملکرد منابع انسانی. علوم و فنون مدیریت اطلاعات، ۳(۲): ۷-۲۷.

31. Ahmed-Al-Dujaili, M.A. (2012). Influence of intellectual capital in the organizational innovation. *International Journal of Innovation. Management and Technology*, 3(2): 128-135.
32. Amy, H.L.; Wen-Chin, L.G. & Ching-Jan, C. (2006). A fuzzy AHR and BSC approach for evaluating industry in Taiwan. *Expert systems with Application*, 34(1): 96-107.
<https://doi.org/10.1016/j.eswa.2006.08.022>
33. Cortini, M. & Benevene, P. (2010). Interaction between Strutral and human Capital in italian NPO: Leadership, Organization Culture and human resource management. *Journal of intellectual Capital*, 11(2): 123-139.
34. Cuozzo, B.; Dumay, J.; Paloaccic, M. & Lombardi, R. (2017). Intellectual Capital Disclosure: a Structured Literature Review. *journal of Intellectual Capital*, 18(1): 9-28.
35. De Jong, J.P.J.; & Den Hartog, D.N. (2008). **Innovative work behavior: Measurement and Validation**. EIM Business and policy research. Retrieved june 16, 2019 from:
<http://www.enterpreneurship-sime.eu/pdf-ez/h200820.pdf>.
36. Del Gado-Verde, M.; Amores-Salvado, J.; Castro, G.D. & Navas-Lopez, J. (2014). Green intellectual Capital and environmental Product innovation:The mediating role of green social Capital. *Knowledge Management Research & Practice*, 12(3): 261-275.
37. Egbu, O.C. (2004). Managing knowledge and intellectual capital for improved organizational innovations in the construction industry an examination of crital success factors. *journal of Engineering construction and Architectural management*, 11(5): 301-315.
38. Engelman, E.M. (2017). Intellectual capital, absorptive capacity and product innovation. *Management Decision*, 55(3).
39. Escrig-Tena, A.B.; Srgarra-Cipres, M.; Garcia-Juan, B.; Beltran-Martin, I. (2018). The impact of hard and Soft quality management and proactive behavior in determining innovation performance. *International Journal of production Economics*, 200: 1-14.
40. Ghorbani, M.; Mofaredi, B.; Bashiryan, S. (2012). Study of the relationship between intellectual Capital Management and organizational innovation in the bank. *African Journal of Business Management*, 6(15): 5208-5217.
41. Gilbert, J.H. (2017). Organizational Intellectual Capital and The Role of the Nurse Manager: A Proposed Model. *Nursing Outlook*, 65(6): 697-710.
42. Islam, M.A.; Agarwal, N.K. & Ikeda, M. (2017). Effect of Knowledge Management on service Innovation academic libraries. *International federation of library associations and institutions (IFLA)*, 43(3): 266-281.
43. Kianto, A.; Saenz, J. & Arambutu, N. (2017). Knowldge-Based human resource management practices, Intellectual capital and Innovation. *Business Research*, 81: 11-20
44. Latas, R. (2017). intellectual capital Whitin the project Management. *Science Direct Procedia Engineering*, 153: 384-391.
45. Loebbecke, C. & et al. (2016). Managing inter organizational Knowledge Sharing. *The Journal of Strategic information Systems*, 25(1): 4-14.
46. Matos da Silva, F. & et al. (2016). Innovation development process in small and medium

- technology-based companies. *Innovation and mangemeant review*, 13(3): 176-189.
<https://doi.org/10.1016/j.rai.2016.04.005>
47. Mention, A. (2012). Intellectual Capital, innovation and performance: A systematic review of the Literature. *Business and Economic Reseach*, 2(1).
  48. Mohammadi, A.; Ahmadi, Z. & Parvaresh, Y. (2018). The Influence of intellectual capital between organizational Risk Management and Performance. *Research in Accounting Sciences and Economics*, 2(3): 29-40.
  49. Moosakhani, M. & Nadi, F. (2011). Evaluating the performance of knowledge management system based on balanced cards by appling fuzzy integrated assessment method (Case study: Transportation Ministry). *IT management Quarterly*, 3(9): 139-162.
  50. Mura, M. & et al. (2012). Intellectual Capital and Innovative Work Behaviour: Opening the Black Box. *International Journal of Engineering Buisness Management*, 4(39): 1-10.
  51. Perster, J.; Podrug, N. & Darabos, M. (2016). **Four-Component Model of Intellectual Capital and Its Impact on Process and Product Innovations**. University of Zagreb, Faculty of Economics and Business. In: European Conferece on Intellectual Capital: 206.
  52. Radaelli, G.; Lettieri, E.; Mura, M. & Spiller, N. (2014). Knowledge Sharing and Innovative Work behaviour in healthcare. *Creativity and Innovation management*, 23(4): 400-414.
  53. Rossi, F.; Nicolo, M. & Polcini, P. (2018). New trens in Intellectual Capital Reporting: Exploring Online Intellectual Capital Disclosure in Italian universities. *journal of Intellectual Capital*, 19(4): 814-835.
  54. Sattayaraksa, T. & Boon-itt, S. (2018). The roles of CEO tranformational leadership and organizational factors on product innovation performance. *European Journal of innovation Management*, 21(2): 227-249.
  55. Secundo, G.; Lombardi, R. & Dumay, J. (2018). Intellectual Capital In education. *Journal of Intellectual Capital*, 19(1): 2-9.
  56. Seleim, A. & Khalli, O. (2011). Understanding the knowledge management intellectual capital relationship: atwo-way analysis. *Journal of intellectual capital*, 12(4): 586-614.
  57. Shih, K.; Chang, C. & Lin, B. (2010). Assessing knowledge creation and intellectual capital in banking industry. *Journal of intellectual capital*, 11(1): 74-89.
  58. Sufi, H.A. & Nosrat, S. (2018). Investigating the Impact of intellectual capital on Financial Injuries of companies by Structural Modeling Approach. *Research in Accounting Sciences and Economics*, 2(2): 37-55.
  59. Sulistiyani, R. & et al. (2016). **How Smes Buid Innovation Capability Based on Knowledge Sharing Behavior? Phenomenological Approach**. In: 3Rd Global Conference on Business and Social Sciences (GcBss-2016) on «Contemporary Issues in Management and Social Sciences Research Kuala Lumpur, Malaysia: 741-747.
  60. Vakilli, Y. & Shahriari, S.A. (2018). The Influence of intellectual capital on organizational Loyalty. *Entrepreneurship Development*, 11(2): 381-400.
  61. Van De Ven, A.H. (1986). Central Problems in the management of innovation. *Management*

Science, 32: 590-607.

62. Yesli, S.; Kosha, A. & Buyukbese, T. (2016). **Knowledge Sharing Process, Innovation Capability and Innovation Performance: An Empirical Study**. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*: 217-225.
63. Zerenler, M.; Hasiloglu, B. & Sezgin, M. (2008). *Intellectual Capital and innovation performance: Empirical evidenc in the Turkish automotive supplier. Journal of Technology Management*, 3(4): 31-40.
64. Zhou, A.Z. & Fink, D. (2003). knowledge management and intellectual capital: an empirical examination of current practice in Australia. *knowledge management Reseach & Practice*, 1(2): 86-94.

References

1. Ahmed-Al-Dujaili, M.A. (2012). Influence of intellectual capital in the organizational innovation. *International Journal of Innovation. Management and Technology*, 3(2): 128-135.
2. Allameh, S.M. & Sheikh Abu Masudi, A. (2015). Investigating intellectual capital, with the mediating role of knowledge management and cultural capital on organizational performance from the perspective of BSC model (Case study: Isfahan Gas Company). *Management Accounting*, 8(24): 87. [In Persian]
3. Amir Inanloo, A. (2017). **Appropriate features of the marketing model of Iranian public libraries according to the marketing models**. Ph.D. Thesis. Department of Information Science and Science, Faculty of Humanities, Hamadan Branch, Islamic Azad University. [In Persian]
4. Amy, H.L.; Wen-Chin, L.G. & Ching-Jan, C. (2006). A fuzzy AHR and BSC approach for evaluating industry in Taiwan. *Expert systems with Application*, 34(1): 96-107.
<https://doi.org/10.1016/j.eswa.2006.08.022>
5. Asareh, F.; Yazdanfar, F. & Qasemi, A. (2014). Using the intellectual capital approach in order to promote sustainable competitive advantage in public libraries in Khuzestan province. *Information Research and Public Libraries*, 20(3): 495-512. [In Persian]
6. Azadeh Del, M.F.; Farahband, F.; Oshk Sarai, M.; Salehi Kordabadi, S. (2013). **Improving the innovative behaviors of workers through knowledge management components in manufacturing companies**. In: 4th Iranian Conference on Innovation Management Engineering: 1-14. [In Persian]
7. Burghani Farahani, S.; Abdarzadeh, P. & Fotovat, B. (2016). The effect of intellectual capital on organizational innovation through knowledge management and organizational learning in print media. *Human Resource Management Research*, 6(1): 23-48. [In Persian]
8. Chupani, H.; Zare Khalili, M.; Qasemi, A. & Golamzadeh, H. (2014). Investigating the Relationship between Knowledge Management and Intellectual Capitals with Organizational Innovation (Case Study: Development Insurance Joint Stock Companies). *Innovation and Creativity in the Humanities*, 2(1): 28-56. [In Persian]

9. Cortini, M. & Benevene, P. (2010). Interaction between Strutral and human Capital in italian NPO: Leadership, Organization Culture and human resource management. *Journal of intellectual Capital*, 11(2): 123-139.
10. Cuozzo, B.; Dumay, J.; Paloaccic, M. & Lombardi, R. (2017). Intellectual Capital Disclosure: a Structured Literature Review. *journal of Intellectual Capital*, 18(1): 9-28.
11. Danesh, F.; Kazemi Alishahi, H. & Soheili, F. (2020). The relationship between social capital and intellectual capital and knowledge management in Iranian insurance. *Information Management Science and Technology*, 6(2): 129-155. [In Persian]
12. Darwishi, M.; Ziaee Bideh, A.S. (2017). Investigating the role of intellectual capital in the development of various organizational innovations with emphasis on the environmental approach (research in the oil, gas and petrochemical industry of Khuzestan province). *Human Resource Management in the Oil Industry*, 9(34): 145-170. [In Persian]
13. De Jong, J.P.J.; & Den Hartog, D.N. (2008). **Innovative work behavior: Measurement and Validation**. EIM Business and policy research. Retrieved june 16, 2019 from: <http://www.enterpreneurship-sime.eu/pdf-ez/h200820.pdf>.
14. Dehghan Najm, M. (2009). Knowledge management and its role in organizational innovation. *Automotive Engineering and Related Industries*, 10: 47-52. [In Persian]
15. Dehghani Soltani, M.; Mesbahi, M. & Talebi, Y. (2018). The Impact of Organizational Values and Knowledge-Oriented Leadership on Innovation Performance by Explaining the Role of Knowledge Sharing. *Creativity Initiative in the Humanities*, 8(3): 43-74. [In Persian]
16. Del Gado-Verde, M.; Amores-Salvado, J.; Castro, G.D. & Navas-Lopez, J. (2014). Green intellectual Capital and environmental Product innovation: The mediating role of green social Capital. *Knowledge Management Research & Practice*, 12(3): 261-275.
17. Egbu, O.C. (2004). Managing knowledge and intellectual capital for improved organizational innovations in the construction industry an examination of crital success factors. *journal of Engineering construction and Architectural management*, 11(5): 301-315.
18. Engelman, E.M. (2017). Intellectual capital, absorptive capacity and product innovation. *Management Decision*, 55(3).
19. Escrig-Tena, A.B.; Srgarra-Cipres, M.; Garcia-Juan, B.; Beltran-Martin, I. (2018). The impact of hard and Soft quality management and proactive behavior in determining innovation performance. *International Journal of production Economics*, 200: 1-14.
20. Ghorbani, M.; Mofaredi, B.; Bashiriyan, S. (2012). Study of the relationship between intellectual Capital Management and organizational innovation in the bank. *African Journal of Business Management*, 6(15): 5208-5217.
21. Gilbert, J.H. (2017). Organizational Intellectual Capital and The Role of the Nurse Manager: A Proposed Model. *Nursing Outlook*, 65(6): 697-710.
22. Hassanavi, R.; Akhavan, P.; Ramazan, M. & Zahedi, M.R. (2016). Provide a model for measuring the impact of knowledge management on intellectual capital in a knowledge-based center. *Tomorrow's Management*, 15(46): 19-36. [In Persian]

23. Hassanpoor, D. & Yazdani, H.R. (2012). Investigating the relationship between value added of intellectual capital and financial, economic and stock market performance of companies listed on the Iran Stock Exchange. *Accounting and Auditing Review*, 19(4): 15-32. [In Persian]
24. Hassanzadeh, M. (2007). **Knowledge Management: Concepts and Infrastructures**. Tehran: Librarian Publishing. [In Persian]
25. Helalian Mutlagh, F. & Hasanzadeh, M. & Zandian, F. (2017). Analysis of the mediating effects of knowledge management components in improving human resource performance. *Information Management Science and Technology*, 3(2): 7-27. [In Persian]
26. Islam, M.A.; Agarwal, N.K. & Ikeda, M. (2017). Effect of Knowledge Management on service Innovation academic libraries. *International federation of library associations and institutions (IFLA)*, 43(3): 266-281.
27. Kerampour, A.; Masoudi, N. & Ebrahimi, A. (2018). Investigating the mediating role of knowledge sharing in the relationship between intellectual capital and organizational innovation (Case study: Iranian software companies). *Information Technology Management*, 10(1): 185-208. [In Persian]
28. Keshavarzi, A.H.; Safari, S. & Hamidirad, J. (2015). Investigating the effect of knowledge sharing on learning, innovation and organizational performance. *Public Management Perspectives*, 2: 103-128. [In Persian]
29. Khorakian, A.R.; Kadkhoda, N. & Mulazadeh Yazdani, B. (2017). Investigating the role of intellectual capital on innovative behavior with emphasis on the mediating role of knowledge sharing (Case study of Solar Air Research Institute). *Innovation Management*, 6(1): 101-134. [In Persian]
30. Kianto, A.; Saenz, J. & Arambutu, N. (2017). Knowledge-Based human resource management practices, Intellectual capital and Innovation. *Business Research*, 81: 11-20
31. Koohi Rostami, M.; Haji Zina Al-Abedini, M. & Mori Bakhtiari, N. (2019). The effect of social capital mediated by organizational culture on the feasibility of establishing knowledge management in public libraries of Khuzestan province. *Library and Information Science Studies*, 11(26): 142-125. [In Persian]
32. Latas, R. (2017). intellectual capital Within the project Management. *Science Direct Procedia Engineering*, 153: 384-391.
33. Latifi Jalisa, S.; Khirandish, M. & Afsharipour, A. (2019). Meta-analysis of the relationship between knowledge management and innovation in the organization with emphasis on the dimensions and mediating variables. *Journal of Information Processing and Management*, 24(4): 1643-1668. [In Persian]
34. Loebbecke, C. & et al. (2016). Managing inter organizational Knowledge Sharing. *The Journal of Strategic information Systems*, 25(1): 4-14.
35. Matos da Silva, F. & et al. (2016). Innovation development process in small and medium technology-based companies. *Innovation and mangemeant review*, 13(3): 176-189.
<https://doi.org/10.1016/j.rai.2016.04.005>

36. Mention, A. (2012). Intellectual Capital, innovation and performance: A systematic review of the Literature. *Business and Economic Reseach*, 2(1).
37. Mohammadi, A.; Ahmadi, Z. & Parvaresh, Y. (2018). The Influence of intellectual capital between organizational Risk Management and Performance. *Research in Accounting Sciences and Economics*, 2(3): 29-40.
38. Mohsenifard, G.; Rezaei, Gh. & Hosini Rad, S.A. (2013). The Relationship between Social Capital and Intellectual Capital and Knowledge Management (Case Study: Islamic Azad University, Arsanjan Branch). *A New Approach in Educational Management*, 4(3): 139-154. [In Persian]
39. Moosakhani, M. & Nadi, F. (2011). Evaluating the performance of knowledge management system based on balanced cards by applying fuzzy integrated assessment method (Case study: Transportation Ministry). *IT management Quarterly*, 3(9): 139-162.
40. Mura, M. & et al. (2012). Intellectual Capital and Innovative Work Behaviour: Opening the Black Box. *International Journal of Engineering Buisness Management*, 4(39): 1-10.
41. Namamian, F. & Feiz Elahi, P. (2015). The effect of organizational culture on organizational performance with the mediating role of innovation (Case study: Ilam Industrial Town). *Ilam Culture*, 16(46): 162-174. [In Persian]
42. Nasrallah, Z.; Taheri Demneh, M. & Damki, A.M. (2009). **The role of creativity and innovation in economic growth**. In: Tehran: The Second National Conference on Creativity, Engineering and Innovation Management in Iran. [In Persian]
43. Norouzi Chakli, A.R. (2008). **The role of innovation in increasing the effectiveness of services in public libraries**. In: Creativity and Innovation in Public Libraries: Proceedings of the Specialized Meeting on Creativity and Innovation in Public Libraries, Public Libraries Foundation, General Directorate of Research and Education. [In Persian]
44. Norouzi, Y.; Qasemian, Q. & Zarei, A. (2019). The role of intellectual capital on the performance of public library staff in West Azerbaijan province. *Information Research and Public Libraries*, 25(2): 349-366. [In Persian]
45. Perster, J.; Podrug, N. & Darabos, M. (2016). **Four-Component Model of Intellectual Capital and Its Impact on Process and Product Innovations**. University of Zagreb, Faculty of Economics and Business. In: European Conferece on Intellectual Capital: 206.
46. Pourasdi, M.; Mineral, c. (2015). Presenting a model for examining organizational learning by sharing knowledge and innovation performance (Case study: Third Police Station in Tehran). *Disciplinary Management*, 10 (4): 626-647. [In Persian]
47. Radaelli, G.; Lettieri, E.; Mura, M. & Spiller, N. (2014). Knowledge Sharing and Innovative Work behaviour in healthcare. *Creativity and Innovation management*, 23(4): 400-414.
48. Rezaei, H.R.; Rezaei, L. & Manouchehri, F. (2013). The role of knowledge management and intellectual capital in improving the quality of services (Case study of Shiraz Faghihi Hospital). *Health Accounting*, 2(1): 20-34. [In Persian]
49. Rohi Panah, A.; Jajarmizadeh, M. & Nikkar, M. (2012). **Investigating the Impact of Dimensions**

- of Intangible Organizational Assets (Social Capital and Intellectual Capital) on Knowledge Management in Yazd Province Water and Sewerage Company.** In: Third National Conference on Industrial and Systems Engineering. [In Persian]
50. Rossi, F.; Nicolo, M. & Polcini, P. (2018). New trends in Intellectual Capital Reporting: Exploring Online Intellectual Capital Disclosure in Italian universities. *Journal of Intellectual Capital*, 19(4): 814-835.
  51. Sahami, A.; Safari, A.; Ansari, R. & Shaimi Barzaki, A. (2020). Designing an open innovation model with a human capital approach in the steel industry (Case study: Mobarakeh Steel Company). *Entrepreneurship Development*, 13(2): 255-272. [In Persian]
  52. Salehi, A. & Danaeifard, H. (2015). Investigating the role of knowledge sharing in the relationship between components of intellectual capital and innovative behavior. *Human Resource Management Research*, 5(1): 109-128. [In Persian]
  53. Sattayaraksa, T. & Boon-itt, S. (2018). The roles of CEO transformational leadership and organizational factors on product innovation performance. *European Journal of Innovation Management*, 21(2): 227-249.
  54. Secundo, G.; Lombardi, R. & Dumay, J. (2018). Intellectual Capital In education. *Journal of Intellectual Capital*, 19(1): 2-9.
  55. Seleim, A. & Khalli, O. (2011). Understanding the knowledge management intellectual capital relationship: a two-way analysis. *Journal of intellectual capital*, 12(4): 586-614.
  56. Shafiee, S.; Moradi, M. & Jafari, M. (2019). Assessing the maturity of knowledge management in libraries and information centers (research sample: Kermanshah public libraries). *Strategic Management of Organizational Knowledge*, 2(6): 109-77. [In Persian]
  57. Shih, K.; Chang, C. & Lin, B. (2010). Assessing knowledge creation and intellectual capital in banking industry. *Journal of intellectual capital*, 11(1): 74-89.
  58. Sufi, H.A. & Nosrat, S. (2018). Investigating the Impact of intellectual capital on Financial Injuries of companies by Structural Modeling Approach. *Research in Accounting Sciences and Economics*, 2(2): 37-55.
  59. Sulistiyani, R. & et al. (2016). **How Smes Build Innovation Capability Based on Knowledge Sharing Behavior? Phenomenological Approach.** In: 3rd Global Conference on Business and Social Sciences (GcBss-2016) on «Contemporary Issues in Management and Social Sciences Research Kuala Lumpur, Malaysia: 741-747.
  60. Vakilli, Y. & Shahriari, S.A. (2018). The Influence of intellectual capital on organizational Loyalty. *Entrepreneurship Development*, 11(2): 381-400.
  61. Van De Ven, A.H. (1986). Central Problems in the management of innovation. *Management Science*, 32: 590-607.
  62. Yesli, S.; Kosha, A. & Buyukbese, T. (2016). **Knowledge Sharing Process, Innovation Capability and Innovation Performance: An Empirical Study.** *Procedia- Social and Behavioral Sciences*: 217-225.
  63. Zerenler, M.; Hasiloglu, B. & Sezgin, M. (2008). *Intellectual Capital and innovation performance:*

- Empirical evidenc in the Turkish automotive supplier. *Journal of Technology Management*, 3(4): 31-40.
64. Zhou, A.Z. & Fink, D. (2003). knowledge management and intellectual capital: an empirical examination of current practice in Australia. *knowledge management Reseach & Practice*, 1(2): 86-94.

استناد به این مقاله

DOI: 10.22091/stim.2020.5943.1440

محمودی، علیرضا؛ زارعی، عاطفه؛ فامیل روحانی، سید علی اکبر (۱۴۰۰). بررسی تاثیر سرمایه‌های فکری بر نوآوری، با میانجی‌گری مدیریت دانش در کتابخانه‌های عمومی ایران. *علوم و فنون مدیریت اطلاعات*، ۷(۳): ۶۰-۱۷.